

SKILLS
NAVIGATOR

Evaluatierapport

Bewaking op de werkvloer

een werkgeversarrangement in het secundair onderwijs

DATUM	15 SEPTEMBER 2020
AUTEURS	Maaïke Merens Veerle Pashley
MET MEDEWERKING VAN	Securitas SERIS Security Trigion GO! Lyceum Gent IVV Sint-Vincentius Onderwijscentrum Gent Lia Blaton Ben Van Daele Johan Van Damme Eva Verstraete Future Forward Portstream BV Jordi Looijsschelder
CONTACTPERSOON M.B.T. DIT ONDERZOEKSRAPPORT	Maaïke Merens E Maaïke.Merens@stad.gent
PROJECTVERANTWOORDELIJKE	Klaas Ballegeer E Klaas.Ballegeer@stad.gent
PROJECTWEBSITE	www.skillsnavigator.eu

Inhoud

1	INLEIDING	3
2	CONTEXT	4
3	SCOPE	6
3.1	Pilootprojectomschrijving	6
3.2	Reikwijdte	6
3.3	Stakeholders	7
4	PROJECTVERLOOP ‘BEWAKING OP DE WERKVLOER’	9
4.1	Definitie - en initiatiefase: september 2018 – juni 2019	9
4.1.1	Opstart	9
4.1.2	Beginsituatieanalyse	10
4.1.2.1	Gentse scholen en aantal leerlingen	10
4.1.2.2	Vlaamse arbeidsmarkt en het knelpuntberoep ‘Bewakingsagent’	11
4.1.2.3	Private Veiligheidssector en instroom van jongeren	12
4.1.2.4	Besluit	13
4.1.3	Opportuniteit en onderzoeksvraag	13
4.2	Ontwerpfase: juli – september 2019	14
4.2.1	Werkbezoek	15
4.2.2	Casusvraag	15
4.2.3	Praktische modaliteiten WPL	16
4.3	Uitvoeringsfase: oktober 2019 – april 2020	17
4.4	Evaluatie- en slotfase: april – juni 2020	18
4.4.1	Bevraging leerlingen	18
4.4.1.1	Resultaten	20
4.4.1.2	Kritische bedenkingen en besluit	40
4.4.2	Bevraging bewakingsondernemingen en scholen	42
4.4.2.1	Resultaten	44
4.4.2.2	Kritische bedenkingen en besluit	50
5	AANBEVELINGEN	53
6	SAMENVATTING	57
7	BIJLAGEN	59

1 Inleiding

Met het pilootproject 'Bewaking op de werkvloer' werkte het Onderwijscentrum Gent samen met drie private bewakingsondernemingen – Securitas, SERIS Security en Trigion en twee Gentse scholen – GO! Lyceum en IVW Sint-Vincentius, een werkplekleren-alternatief voor stage uit en een oplossing voor de vraag naar meer gekwalificeerde bewakingsagenten met een realistische kijk op de beroepspraktijk.

Onderwijscentrum Gent faciliteerde het pilootproject 'Bewaking op de werkvloer' en opereerde in het kader van Skills Navigator. Met 'Bewaking op de werkvloer' formuleerden we antwoorden op noden geformuleerd vanuit Skills Navigator, werkgevers en scholen door het installeren van een werkgeversarrangement en werkplekleren.

'Bewaking op de werkvloer' focust zicht op de schoolgaande jongeren te Gent van 7BSO Veiligheidsberoepen die deels uitstromen naar de private bewakingssector. Leerlingen uit het zevende beroepsjaar Veiligheidsberoepen ontdekken de beroepsrealiteit van een bewakingsagent. Dit zorgt voor een verrijkende en kwaliteitsvolle praktijkervaring voor zowel de leerlingen waardoor zij met juiste verwachtingen instromen in de private veiligheidssector als voor de bedrijven, die duurzamer een vacature invullen.

In het rapport vindt u het verslag van 'Bewaking op de werkvloer'. We hebben hierbij doorlopend aandacht voor de ervaren drempels en verschillende randvoorwaarden eigen aan het pilootproject. In een eerste deel beschrijven we de context en de scope van het project. Hier verantwoorden we de keuzes die gemaakt werden in het project. Vervolgens schetsen we het projectverloop waarbij we uitgebreid ingaan op de evaluatie van het 'Bewaking op de werkvloer' door de betrokken leerlingen en partners. Nadien formuleren we enkele praktische en beleidsaanbevelingen.

We willen graag al onze betrokken partners en stakeholders bedanken voor de positieve samenwerking en hun constructieve bijdrage gedurende 1,5 jaar. In het bijzonder gaat onze dank uit naar de enthousiaste jongeren die voluit proefden van het werkgeversarrangement en hierover hun ongezoute feedback gaven. Veerle Pashley (UGent) willen we bij deze ook extra in de bloemen zetten voor haar wetenschappelijke, inbreng en expertise over de private veiligheidssector.

2 Context

Onderwijscentrum Gent faciliteert het pilootproject 'Bewaking op de werkvloer' onder de vlag van het **Interreg-project Skills Navigator**. Skills Navigator (www.skillsnavigator.eu) begon op 1 januari 2018 en loopt tot 31 mei 2021.

Interreg Vlaanderen-Nederland subsidieert **grensoverschrijdende projecten** voor slimme, groene en inclusieve groei. Skills navigator brengt in Antwerpen, Gent, Terneuzen en Rotterdam de gevraagde skills van nu en de toekomst in beeld. Werkgevers kunnen daarnaast via verschillende werkgeversarrangementen de brug maken tussen de werkzoekende, de opleiding en de eigen werkvloer.

Skills Navigator wil o.a. door het installeren van **werkgeversarrangementen (verder WGA) en werkplekieren (verder WPL)**, schoolgaande, werkzoekende en werkende jongeren tussen 16 en 26 jaar meer kansen bieden op en (her-) oriënteren op de arbeidsmarkt. Zo zorgen de betrokken partners¹ voor oplossingen om de mismatch tussen arbeidsvraag – en aanbod binnen het **Vlaams-Nederlands havengebied** tegen te gaan.

Werkgeversarrangementen (WGA's)² zijn alle mogelijke vormen van werkplekieren in combinatie met toelidingsinitiatieven (naar werk), waarbij de opleiding geheel of voor een deel op of door de werkvloer wordt verzorgd. Daarbij is het belangrijk dat het engagement van een werkgever (groot of klein) onmisbaar is. Daaronder vallen zaken zoals stages, duaal leren, contextlabs, jongerenakkoorden.

Werkplekieren (WPL) is competenties aanleren en toepassen in een werksituatie die tegelijkertijd een leersituatie is. Binnen werkplekieren zijn er twee leerwegen³ nl.

- 1. verworven competenties in een theoretische of praktische opleiding toepassen en verder verkennen in een arbeidssituatie (bijv. stage)*
- 2. verworven competenties in een arbeidssituatie, exploreren, theoretisch of praktisch verwerken en breder opentrekken in een formele opleiding (bijv. alternerend leren en werken/duaal leren).*

De actoren die instaan voor het opzetten en installeren van een WGA zijn de opleidingsinstanties en de werkgevers in het Vlaams-Nederlands havengebied.

Onder de Vlaamse **opleidingsinstanties** verstaan we de scholen uit het reguliere onderwijs (Departement Onderwijs en Vorming) zoals van het voltijds secundair onderwijs, Centra voor Volwassenonderwijs, Centra voor Leren en Werken en hogescholen alsook o.a. VDAB,

¹ De betrokken partners in Skills Navigator zijn Rotterdam, Antwerpen, Scalda, Kazi, Terneuzen, Stichting STC-Group, Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Thomas More Mechelen, Samenwerking beroepsonderwijs bedrijfsleven (SBB), Skilliant, Portstream, Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen en Gent – Dienst Werk en Onderwijscentrum.

² Skills Navigator (z.d.). Oplossingen: Werkgeversarrangementen. Geraadpleegd op 14 juli 2020, van <https://www.skillsnavigator.eu/werkgeversarrangementen>.

³ VLOR (z.d.) Advies over werkplekieren in onderwijs en opleiding. Geraadpleegd op 14 juli 2020, van <https://www.vlor.be/adviezen/advies-over-werkplekieren-onderwijs-en-opleiding>.

SYNTRA vzw's (Departement Werk en Sociale Economie). Jongeren tussen 16 en 26 jaar kunnen er terecht voor beroepsspecifieke havengebonden opleidingen.

Onder de **werkgevers** verstaan we de spelers in het havengebied uit de volgende deelsectoren:

- energiesector in transitie naar windenergie;
- digitalisering en automatisering in de logistieke-maritieme sector;
- transitie van procesindustrie naar circulaire economie;
- cross-over tussen bovenstaande sectoren in een ICT- en veiligheidscontext (= virtuele en fysieke beveiliging van bedrijven).

In die deelsectoren is de vraag naar en het tekort aan volgende beroepsprofielen groot: chauffeurs, expediteurs, havenlogistiek laaggeschoolden (magazijnmedewerkers, beladers en orderpickers, enz.), havenlogistiek midden- en hooggeschoolden (hoofd transport, logistiek analist, enz.), ICT-profielen (programmeurs, coördinatoren automatisering, enz.), operatoren (proces- en CNC-operatoren), planners, technici en lassers.

Onderwijscentrum Gent, als partner in Skills Navigator, koos om een WGA uit te werken met de private veiligheidssector (bewakingsondernemingen die instaan voor de beveiliging van havenbedrijven en aldus als werkgever tot de cross-over deelsector behoren) en Gentse schoolgaande jongeren. Met het pilootproject 'Bewaking op de werkvloer' wil Onderwijscentrum Gent inspelen op de doelstellingen die binnen het project Skills Navigator geformuleerd worden namelijk:

- Een oplossing bieden voor de kloof tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt (Bewakingsagent is een knelpuntberoep – VDAB/2018-2019⁴);
- Een werkgeversarrangement/werkplekklere creëren en installeren om jongeren toe te leiden.

---

⁴VDAB Studiedienst (2018). Knelpuntberoepen in Vlaanderen. Geraadpleegd op 14 juli 2020, van https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/studie_knelpuntberoepen_2018.pdf

3 Scope

3.1 Pilootprojectomschrijving

Onderwijscentrum Gent zette vanuit de nood aan goed opgeleide bewakingsagenten en het ontbreken van de mogelijkheid om een leerlingenstage⁵(zie bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?) te organiseren binnen de secundaire beroepsrichting Veiligheidsberoepen, de twee Gentse scholen, GO! Lyceum en IVV Sint-Vincentius én de bewakingsondernemingen, Securitas, SERIS Security en Trigion aan tafel om een WGA op te zetten.

De overleggen resulteerden tot een **WGA/WPL** genaamd '**Bewaking op de werkvloer**'. Hierdoor kregen een 70-tal Gentse schoolgaande jongeren uit het zevende beroepsjaar Veiligheidsberoepen de kans om de beroepsrealiteit van een bewakingsagent op de werkvloer te ontdekken waardoor ze beter toegeleid worden naar een job binnen de bewakingssector.

3.2 Reikwijdte

We kozen om de scope van het pilootproject te beperken tot:

(1) 7BSO Veiligheidsberoepen

Dit is een éénjarige beroepsopleiding georganiseerd in het Vlaams officieel en vrij onderwijs⁶, van het voltijds secundair onderwijs waarbij praktijkervaring - 'doen' - belangrijk is. De uitstroomfocus in dit diplomatraject ligt op volgende specialisaties in veiligheidsberoepen: voetbalsteward, gemeenschapswacht en bewakingsagent.

Bij 7TSO Integrale Veiligheid, een Se-n-Se opleiding ligt de uitstroomfocus op een breder pallet aan veiligheidsberoepen (o.a. politie, defensie, brandweer, ...). De leerling moet bij aanvang van de studie al een diploma secundair onderwijs op zak hebben, wat niet het geval is bij 7BSO Veiligheidsberoepen. Bovendien organiseren intermediairen zoals VDAB, SYNTRA's, ... op dit beroepsgerichte studieniveau al initiatieven met het werkveld.

Om de pilootgroeps grootte behapbaar te houden, kozen we om enkel de richting 7BSO Veiligheidsberoepen in de scope op te nemen.

⁵ Edulex (2015, 31 augustus) SO/2015/01: Leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4 (Omzendbrief). Geraadpleegd op 14 juli 2020 van <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14891>

⁶ Departement Onderwijs en Vorming Vlaanderen (z.d.). Geraadpleegd op 14 juli 2020 van <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/officieel-en-vrij-onderwijs-onderwijsnetten-en-koepels>

(2) twee Gentse scholen

GO! Lyceum en IVV Sint-Vincentius bieden als enige voltijds secundaire scholen, 7BSO Veiligheidsberoepen aan. Het lokaal werkingsgebied van Onderwijscentrum Gent als facilitator van het WGA beperkt zich tot groot Gent waardoor andere scholen niet in aanmerking komen. Onderwijscentrum Gent staat prioritair in voor de ondersteuning van alle Gentse netoverschrijdende onderwijspartners.

(3) bewakingsondernemingen

De bewakingsondernemingen als werkgevers, fungeren als cross-oversector die veiligheidsdiensten aanbieden aan bedrijven binnen havengebied. Bewakingsondernemingen met een hoofdzetel, zusterbedrijf of klantensite in het groot havengebied en regio Gent worden in aanmerking genomen.

(4) het beroepsprofiel - bewakingsagent in Vlaanderen/België

Meer bepaald de beveiliging – het beroepsprofiel van de bewakingsagent in de private veiligheidssector wordt opgenomen in de scope..

Hoewel in de context van Skills Navigator, **grensoverschrijdend samenwerken** met Nederland aangemoedigd wordt, werd deze piste al vroeg verlaten, omdat de **wetgeving en het onderwijstraject verschillen**. De samenwerking is onderzocht en de vergelijkende studie kan u nalezen in bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?.

3.3 Stakeholders

In Overzicht 1 geven we zowel de stakeholders weer als hun mate van betrokkenheid in het pilootproject ‘Bewaking op de werkvloer’.

	Ondersteunen	Informereren	Deelnemen	Overtuigen
Leerlingen 7BSO Veiligheidsberoepen			x	
Gentse scholen GO! Lyceum IVV Sint-Vincentius	x	x	x	
Bewakingsondernemingen Securitas SERIS Security Trigion	x	x	x	x
Klanten van Bewakingsondernemingen		x	x	

Overzicht 1: Betrokkenheid van stakeholders in het project

Overkoepelende organisaties zoals APEG-BVBO (Association Professionnelle des Entreprises de Gardiennage - Beroepsvereniging van Bewakingsondernemingen), FOD Binnenlandse Zaken – Cel Private Veiligheid, VLOR (Vlaamse Onderwijsraad) en Departement Onderwijs en Vorming werden geïnformeerd over en verder op de hoogte gehouden van het pilootproject. Tevens willen wij hen overtuigen van het belang van het werkplekleren, meer ruimte voor praktijk binnen de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen.

De klanten van de bewakingsondernemingen zijn belangrijke stakeholders in het opzetten van het WPL. Op hun beurt werden zij overtuigd van de meerwaarde van en deelname aan dit project, door de dienstverlenende bewakingsonderneming zelf. Zo ontstond een vorm van tripartite-overeenkomst tussen de klant, de bewakingsonderneming en de school. Om de discretieplicht (Wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid, 2017, hoofdstuk 4, afdeling 6, art. 88)⁷ en vertrouwelijkheid van informatie te verzekeren, werd beroep gedaan op het opstellen van een geheimhoudings- of vertrouwelijk document, ter nalezing en ter ondertekening van de gastschool en desbetreffende leerlingen.

---

⁷Wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. (2017, 2 oktober). Geraadpleegd op 14 juni 2020, van http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2017100208&table_name=wet

4 Projectverloop ‘Bewaking op de werkvloer’

In dit deel geven we aan de hand van een tijdslijn een omschrijving van het verloop van het pilootproject “Bewaking op de werkvloer”. We gaan in op de start, uitvoering en evaluatie.

September 2018 – juni 2019: definitie - en initiatiefase

De definitie - en initiatiefase schets de opstart en nood aan WPL waardoor de betrokkenheid van de actoren en stakeholders, én de meerwaarde van het project worden verduidelijkt.

Juli – september 2019: ontwerpfase

De randmodaliteiten en vormvereisten van het pilootproject komen aan bod in de ontwerpfase.

Oktober 2019 - april 2020: uitvoeringsfase:

In deze fase vinden de werkbezoeken plaats.

April – juni 2020: evaluatie- en slotfase

De werkbezoeken worden zowel door de betrokken actoren - de leerlingen, de scholen en de bewakingsondernemingen – geëvalueerd.

4.1 Definitie - en initiatiefase: september 2018 – juni 2019

4.1.1 Opstart

De nood aan WPL in de private veiligheid voor 7BSO Veiligheidsberoepen en 7TSO Integrale Veiligheid, kwam naar boven in:

- Een meeting met MAAT Security op 10 september 2018 in kader van werkpakket 4 (werkgeversarrangementen);
- Contact met 8 Vlaamse secundaire scholen die het studiegebied Maatschappelijke Veiligheid aanbieden.

We kwamen tot de constatactie dat er weinig tot geen initiatief wordt ondernomen om WPL in de bewakingssector te voorzien (zie bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?).

Onderzoek⁸ wijst uit dat zowel scholen als private veiligheidsorganisaties vragen naar het installeren van WPL en er belang bij hebben om WPL te organiseren.

WPL levert een meerwaarde voor zowel de schoollopende jongeren als de bedrijven. Zowel in de opleiding Integrale Veiligheid als Veiligheidsberoepen neemt het vak WPL (synergie theorie en praktijk) een groot aantal uren in. Bij het WPL is het verwerven van praktijkkennis en het vormen van generieke competenties belangrijk.

⁸ Pashley, V. (2017). Het 7e jaar integrale veiligheid: De private veiligheidsector als afnemer van studenten. Ugent.

4.1.2 Beginsituatieanalyse

4.1.2.1 Gentse scholen en aantal leerlingen

Gent telde afgelopen schooljaren (berekening op basis van beschikbare cijfergegevens van schooljaar 2014-15 tot en met 2018-19) een gemiddeld aantal van 222 ingeschreven leerlingen (zie tabel 1) in het studiegebied Maatschappelijke Veiligheid⁹, dat zowel de afstudeerrichting 7TSO Integrale Veiligheid als 7BSO Veiligheid omvat. Voor de studierichting Veiligheidsberoepen alleen bedroeg dit een gemiddeld aantal van 65,4 (zie tabel 2).

Bij de uitvoering van het project 'Bewaking op de werkvloer', waren 69 leerlingen (zie tabel 3) ingeschreven in de Gentse scholen voor de richting 7BSO Veiligheidsberoepen in het schooljaar 2019-20.

Schooljaar	integrale veiligheid	veiligheidsberoepen
2014-2015	165	55
2015-2016	146	60
2016-2017	149	69
2017-2018	160	72
2018-2019	166	71

Tabel 1: Inschrijvingen in Gentse scholen (studiegebied Maatschappelijke Veiligheid). Studierichtingen 7BSO specialisatiejaar Veiligheidsberoepen en 7TSO Se-n-se Integrale Veiligheid. Bron: dataloop-publiek.vlaanderen.be

Schooljaar	GO	VGO
2014-2015	37	18
2015-2016	42	18
2016-2017	40	29
2017-2018	48	24
2018-2019	39	32

Tabel 2: Inschrijvingen leerlingen 7BSO Veiligheidsberoepen Gent (per schooljaar & onderwijsnet). Bron: dataloop-publiek.vlaanderen.be

Schooljaar 2019 - 2020	klas	Aantal sem 1	Aantal sem 2
IVV Gent	7VeBA	15	14
IVV Gent	7VeBB	16	14
GO! Lyceum Gent	7VebeC	12	10
GO! Lyceum Gent	7VebeB	12	11
GO! Lyceum Gent	7VebeA	14	13
totaal		69	62

Tabel 3: Aantal leerlingen in 7BSO Veiligheidsberoepen (schooljaar 2019-2020) in IVV en GO! Lyceum Gent. Bron: IVV Gent en GO! Lyceum Gent

⁹ In Vlaanderen ging dit over een groep van 1109,4 leerlingen ingeschreven in de richting Maatschappelijke Veiligheid. Van de 12 Vlaamse secundaire scholen die de studierichting aanbieden vertegenwoordigen de twee Gentse scholen ongeveer 20% van het aantal ingeschreven leerlingen. Beide afstudeerrichtingen bevatten potentieel kandidaten om uit te stromen naar de bewakingssector. Bron: dataloop-publiek.vlaanderen.be

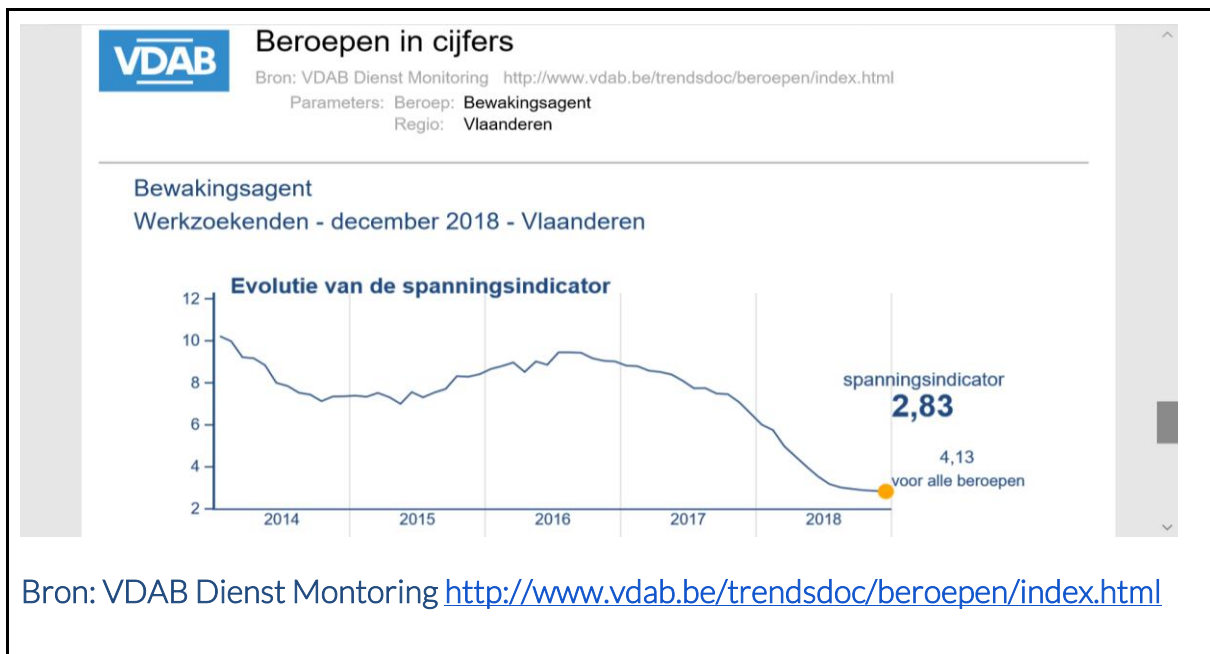
4.1.2.2 Vlaamse arbeidsmarkt en het knelpuntberoep ‘Bewakingsagent’

Volgens cijfergegevens van de VDAB (periode januari tot december 2018) is de vraag naar bewakingsagenten op de Vlaamse arbeidsmarkt groter dan het aanbod van potentiële kandidaten. Dit is te wijten aan het te weinig beschikbare Niet-Werkende Werkzoekenden (NWWZ) voor het aantal openstaande vacatures (tijdelijk of vaste jobs) met de juiste job- en diplomavereisten.

De bewakingsagent staat sinds 2014 op de knelpuntberoepenlijst van de VDAB omwille van een kwalitatief tekort aan werkzoekenden. De vereiste tot het behalen van het algemeen bekwaamheidsbewijs, het slagen in een Psychotechnisch Onderzoek, het doorstaan van het veiligheidsonderzoek en/of de specifieke arbeidsomstandigheden (flexibele arbeidsregeling - het risicovol beroep) zijn belemmeringen waardoor werkzoekenden zich niet beschikbaar stellen voor de job.

In december 2018 bedroeg de spanningsindicator¹⁰ voor het beroep bewakingsagent 2,83 (zie tabel 4). Er waren op dat moment in theorie dus 2,83 NWWZ beschikbaar per vacature op de Vlaamse arbeidsmarkt.

De verhouding tussen de beschikbare NWWZ en aangeboden vacatures is niet zo groot, waardoor het invullen van de bewakingsagent-jobs niet zo vlot verloopt. Dit is een theoretisch cijfer, dat geen rekening houdt met in vacatures gevraagde competenties of met competenties die werkzoekenden bezitten. Ook tellen enkel vacatures mee uit het Normaal Economisch Circuit, zonder uitzendopdrachten en rechtstreeks aan VDAB gemeld.

Tabel 4: VDAB - Beroepen in cijfers: bewakingsagent

¹⁰ De spanningsindicator meet de krapte op de arbeidsmarkt. Het geeft de verhouding weer tussen het aantal werkzoekenden en het aantal beschikbare vacatures. Als deze verhouding groot is, verloopt het invullen van jobs vlotter.

4.1.2.3 Private Veiligheidssector en instroom van jongeren

Met betrekking tot de instroom van jongeren in de private veiligheidssector en monitoring van de jongtewerkgestelden is weinig cijfermateriaal voor handen. Zowel het Departement Werk en Sociale Economie, Departement Onderwijs & Vorming, APEG-BVBO als FOD Binnenlandse Zaken hebben geen cijfers van jong afgestudeerden die uitstromen naar de bewakingssector. We kunnen dus niet opmaken uit welke type opleiding, richting, ed. ze komen.

In Vlaanderen (zie tabel 5) waren eind 2018 in totaal 8995 personen tewerkgesteld in de bewakingssector (PC 317). Hiervan behoren 1335 werknemers tot de leeftijdscategorie – 25, waarvan ongeveer 20% vrouwen zijn.

Vlaanderen	leeftijd	2018	2019
man	-25	1.063	1.066
	25-49	4.261	4.292
	50+	1.982	1.984
	totaal	7.306	7.342
vrouw	-25	272	266
	25-49	981	1.012
	50+	436	441
	totaal	1.689	1.719
totaal		8.995	9.061

Tabel 5: Tewerkstellingscijfers Vlaanderen bewakingssector (paritair comité 317) – bron: RSZ
<https://www.steunpuntwerk.be/node/2771>.

In België (zie tabel 6) waren eind 2018 in totaal 17255 personen tewerkgesteld in de bewakingssector (PC 317). Hiervan behoren 2142 werknemers tot de leeftijdscategorie – 25, waarvan ongeveer 22% vrouwen zijn.

België	leeftijd	2018	2019
man	-25	1.672	1.704
	25-49	9.372	9.462
	50+	3.401	3.450
	totaal	14.445	14.616
vrouw	-25	470	501
	25-49	1.733	1.817
	50+	607	637
	totaal	2.810	2.955
totaal		17.255	17.571

Tabel 6: Tewerkstellingscijfers België bewakingssector (paritair comité 317) – bron: RSZ
<https://www.steunpuntwerk.be/node/2771>

4.1.2.4 Besluit

Uit de cijfergegevens kunnen we afleiden dat de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen, met focus op uitstroom naar bewakingssector en de bewakingsondernemingen, met openstaande vacatures, een zeer zinvolle sector is om samen een werkgeversarrangement op te zetten.

4.1.3 Opportuniteit en onderzoeksvraag

Uit de opstart en de beginsituatieanalyse blijkt dat er bij de leerlingen Maatschappelijke Veiligheid in het regulier voltijds secundair onderwijs een groot potentieel kandidaat bewakingsagenten is. Zij kunnen na succesvol afstuderen, met het nodige bewakingsattest op zak, uitstromen naar de private veiligheidssector. Er is nood aan werkplekleren om hen beter voor te bereiden op en toe te leiden naar de job als bewakingsagent.

Het is niet evident als werkgeversarrangement leeringsstages te organiseren. Dit omdat het wettelijk kader voor veel belemmeringen zorgt (zie bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?).

In dit pilootproject onderzoeken we welk WGA/WPL dan wel mogelijk is binnen het Gentse havengebied/grondgebied en hoe dit een meerwaarde kan zijn voor zowel de leerling Veiligheidsberoepen als voor de bewakingsonderneming actief in de havensector? Welke segmenten/sectoren binnen de bewakingssector kunnen we aansnijden binnen het WGA/WPL waar wetgeving geen of een kleine belemmering vormen?

Vanuit deze opportuniteit worden de twee Gentse scholen – IVV en GO! Lyceum die de studierichting Veiligheidsberoepen aanbieden, Ugent en vijf bewakingsondernemingen (G4S, Maat Security, Securitas, SERIS Security en Trigion) in februari 2019 uitgenodigd om samen een antwoord te zoeken op bovenstaande vragen.

De meerwaarde van dit pilootproject voedde de motivatie van de actieve stakeholders om tot een oplossing te komen. Het pilootproject ‘Bewaking op de werkvloer’ speelt in op elkaars belangen en biedt een antwoord op verschillende noden namelijk:

- Vanuit jongeren
  - Werk- en of beroepservaring opdoen als voorbereiding op de arbeidsmarkt; beter zicht krijgen op de beroepsrealiteit van een bewakingsagent;
  - Snellere toegang tot arbeidsmarkt door beter ontwikkelende competenties.¹¹
- Vanuit scholen
  - Kwaliteitsvol onderwijs – een bredere leeromgeving aanbieden;
  - Aansluiting met leerplandoelen verbeteren namelijk de voeling van leerlingen met de werkplek van een bewakingsagent verhogen en hiervoor beter afstemmen met de bewakingsondernemingen, de werkgevers.

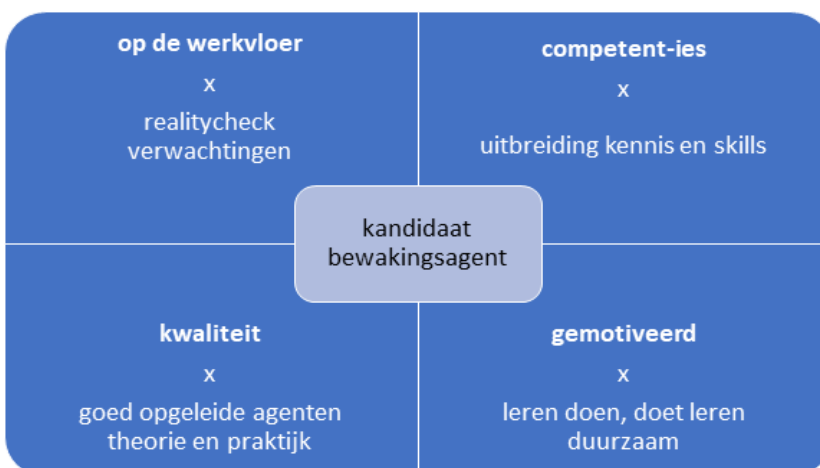
¹¹ Departement Onderwijs en Vorming Vlaanderen (September, 2011). Werkplekleren – leren doen, doet leren.

- Vanuit werkgevers
  - Vacatures invullen met een goed opgeleide, gemotiveerde instroom aan kandidaten bewakingsagenten in samenwerking met o.a. onderwijsinstanties;
  - Uitstroom uit de bewakingssector verminderen, door beroepsrealiteit te vergroten in opleiding en hierdoor duurzaam HRM te beoefenen.

Uit dit overleg in februari ontsproot de idee om een combinatie ‘dilemmatraining/werkbezoek’ aan te bieden als WPL.

De motivatie, de kwaliteit, de reality-check en skillsuitbreiding van een kandidaat bewakingsagent (zie figuur 1) zijn de raakvlakken waarbij elke actieve stakeholder baat bij heeft om het WGA op te zetten.

Het initiatief biedt leerlingen, kandidaat bewakingsagenten een realistischer beeld van het beroep bewakingsagent. Hun kennis wordt uitgebreid en afgetoetst aan de praktijk en ze worden beter opgeleid evenals gemotiveerder toegeleid naar de private bewakingssector.

Figuur 1: Kandidaat bewakingsagent

In april 2019 wordt besloten door IVV, GO! Lyceum, Securitas, SERIS Security en Trigion om dit alternatief voor stage, passend binnen de scope van Skills Navigator en binnen het huidige wettelijke kader, samen verder uit te werken. G4S en MAAT Security nemen vanaf dit moment verder geen engagement meer op in het project omwille van gebrek aan tijd en een inzetbaar, betrokken personeelslid.

4.2 Ontwerpfase: juli – september 2019

In deze periode geven de betrokken partners (GO! Lyceum Gent, IVV Gent, Securitas, SERIS Security en Trigion) vorm aan ‘Bewaking op de werkvloer’.

Het werkplekleren krijgt vorm aan de hand van het werkbezoek en een casusvraag, waardoor leerlingen actief, participatief nadenken en observerend leren.

Vanuit het project bepalen we randcriteria en modaliteiten en maken concrete afspraken over de uitvoering.

4.2.1 Werkbezoek

Het werkbezoek bestaat uit twee bezoeken per leerling per schooljaar waarbij diverse sectoren/segmenten in de bewakingssector worden aangeraakt. De klanten van de bewakingsondernemingen mogen in het kader van Skills Navigator in de Interregregio havengebied opereren (Antwerpen, Gent, Oostende, Zeebrugge, Terneuzen, Vlissingen, Rotterdam) en zijn werkzaam binnen verschillende sectoren/segmenten.

In een werkbezoek krijgen leerlingen de kans om enkele klantensites van bewakingsondernemingen te bezoeken, waardoor ze in aanraking komen met een waaier van mogelijkheden, zowel segmenten (bv. statische of mobiele bewaking, K9, CIT,...) als sectoren (bv. havensector, retail, ...) binnen de private veiligheid.

Tijdens een werkbezoek stelt het bewakingsbedrijf uit de private veiligheidssector, zijn bedrijf, zijn klanten, de taken en werkposten voor. Ze overlopen realistische groeipaden en trajecten voor beginnende bewakingsagenten binnen de bewakingsonderneming en/of bij de klant van de bewakingsondernemingen.

Op de werksite wordt samen met de leerlingen een casusvraag opgelost en indien mogelijk wordt een rondleiding op de werksite georganiseerd.

4.2.2 Casusvraag

De essentie van de casusvraag is de theoretische kennisverwerving over de opdracht van de bewakingsagent en de bewakingssector aftoetsen aan de praktijk. Door een realistische situatieschets van een bewakingsagent denkt de leerling actief na over mogelijke oplossingsstrategieën. De leerling formuleert oplossingen vanuit zijn theoretische kennis die met een bewakingsagent on-site (meestal een werkpostoverste) worden besproken.

De bewakingsonderneming zelf formuleert een casusvraag. Deze casusvraag bouwen ze op vanuit hun werking binnen de segmenten en sectoren waar het WPL zal plaatsvinden. Een hulpmiddel m.b.t. opstellen van een goede vraag (bijlage 2) werd vanuit Onderwijscentrum Gent bezorgd aan de bewakingsondernemingen.

Scholen kunnen vooraf suggesties geven aan de bewakingsondernemingen om de inhoud en de methodiek af te stemmen op het kennisniveau van de leerlingen en aan de leerplandoelstellingen. Ook bekijken de opleidingscoördinatoren van de school en de verantwoordelijke on-site van de bewakingsonderneming of de casusvraag in groep of individueel opgelost moet worden.

De casusvraag wordt initieel on-site aangeboden en opgelost door de leerlingen.

Na het bezoek voorziet de WPL-leerkracht of vakleerkracht een terugkoppelingsmoment met leerlingen.

Voorbeelden voor het opstellen van een casusvraag:

- gestoffeerde mini-assessment casevragen;
- casusvraag met vier verschillende scenario's in verwerkt;
- casusvraag in samenspraak met de klant, die op zijn beurt vragen aanbiedt i.f.v. bewaking om op te lossen -> vak communicatie, conflicthantering;
- casusvraag met een deontologisch vraagstuk -> vak deontologie > Casusvraag met een probleemstelling (bv. wetgevingsvraag -> vak recht/bewakingsrecht).

4.2.3 Praktische modaliteiten WPL

In functie van een vlotte en efficiënte communicatie, stellen we een **SPoC** (Single Point Of Contact) aan per organisatie.

De scholen worden als initiators aangeduid om contact op te nemen met de bewakingsondernemingen om een of meerdere werkbezoeken in te **plannen**. De bewakingsondernemingen leggen een matrix van mogelijk te bezoeken sector/segment binnen hun bedrijvigheid als een soort keuzemenu voor.

Het WPL omvat geen uitvoerende bewakingsactiviteiten (zie bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?) enkel een observatieactiviteit.¹² De mogelijkheden binnen een bewakingssector/-segment om een werkbezoek af te leggen worden bepaald door het akkoord van het klantenbedrijf van de bewakingsonderneming en de daarbij horende regelgeving.

De bewakingsondernemingen stellen in samenspraak met hun klant momenten voor en bezorgen de eventuele **nodige documenten** (bv. geheimhoudingsdocument, vertrouwelijkheidsdocument, identiteitscontrole, ...) aan de scholen ter voorbereiding van het werkbezoek.

De **tijdsduur** van een werkbezoek bedraagt minimum 2 uur (exclusief vervoer).

In het kader van project Skills Navigator kan er in functie van '**mobiliteit en verplaatsing**' beroep gedaan worden op projectmiddelen voor het inleggen van busvervoer.

Overwegend is de verplaatsing van de leerlingengroep en schoolbegeleiders naar de werkplek, de klantsite van de bewakingsonderneming, te regelen tussen de partijen onderling. De opleidingscoördinatoren benadrukken hier wel het feit dat de leerlingen (17 jaar en ouder) worden aangemoedigd om zich zelfstandig te begeven naar een werkplek i.f.v. het vak WPL.

¹² Edulex (2015, 31 augustus) SO/2015/01: Leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4 (Omzendbrief). Geraadpleegd op 14 juli 2020 van <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14891>

4.3 Uitvoeringsfase: oktober 2019 – april 2020

De engagementsverklaring tussen Stad Gent, de Gentse scholen (GO! Lyceum en IVV) en de bewakingsondernemingen (Securitas, SERIS Security en Trigion) ondertekend op 21 oktober 2019, betekende het startschot van de uitvoeringsfase. In de verklaring zijn concrete overeenkomsten opgenomen over de tijdsspanne, de aanwezigheid bij overlegmomenten, randcriteria m.b.t. de uitvoering van het pilootproject en het antidiscriminatie-beginsel.

In totaal krijgen 69 (ingeschreven bij aanvang van de uitvoeringsfase) Gentse leerlingen 7BSO Veiligheidsberoepen de gelegenheid om enkele klantensites van bewakingsondernemingen te bezoeken, waardoor ze in aanraking komen met een waaier aan mogelijkheden, zowel segmenten (bv. statische of mobiele bewaking, K9, ...) als sectoren (bv. havensector, dienstverlening, ...) binnen de private veiligheid.

Zes van de tien geplande werkbezoeken hebben plaatsgevonden (zie tabel 5). Vier werkbezoeken zijn geannuleerd omwille van Covid 19 en de bijhorende maatregelen die ingingen vanaf 13 maart 2020.

Bewakingsonderneming	Sector	Segment	Geplande werkbezoeken	Uitgevoerd
Securitas	Havenindustrie - Automobil	Mobielebewaking Brand- en veiligheidswacht	2	1
	Retail	Winkelbewaking	1	0
SERIS Security	Havenindustrie - Chemie	Receptie en onthaal Toegangscontrole Mobielebewaking Brand- en veiligheidswacht	2	2
	Havenindustrie - Automobil	Toegangscontrole Mobielebewaking Brand- en veiligheidswacht	2	2
Trigion	Lokale overheid (steden en gemeenten)	Parkeerwacht	2	1
	Havenindustrie - containerterminal	Mobielebewaking Brand- en veiligheidswacht	1	0
			10	6

Tabel 7: Overzicht werkbezoeken

4.4 Evaluatie- en slotfase: april – juni 2020

De evaluatie van het pilootproject ‘Bewaking op de werkvloer’ dient om inzicht te krijgen over het WGA/WPL. De combinatie van de leerlingbevraging naar hun WPL-ervaringen met de feedback van de bewakingsondernemingen en de scholen geeft ons de kans om enkele praktijkgerichte en beleidsaanbevelingen in functie van het project en een mogelijke continuering in het opzetten en aanbieden van dergelijk WGA/WPL.

4.4.1 Bevraging leerlingen

Hier geven we het resultaat van de evaluatie van de Gentse leerlingen van het 7de jaar beroepsspecialisatie-opleiding (7BSO) Veiligheidsberoepen, studiegebied Maatschappelijke Veiligheid die deelnamen aan het pilootproject ‘Bewaking op de werkvloer’ gedurende het schooljaar 2019-2020.

Met de bevraging willen we nagaan of zij:

- voldoende werk- en of beroepservaring opdoen als voorbereiding op de arbeidsmarkt;
- beter zicht krijgen op de beroepsrealiteit van een bewakingsagent;
- beter zicht krijgen op de link tussen hun studie- en praktijkcompetenties met het oog op een job als bewakingsagent;
- gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan in de bewakingssector;
- werkpleklerin in de vorm van een werkbezoek en een casusvraag, een waardig alternatief vinden voor stage in een bewakingsonderneming.

Van de 62 (ingeschreven bij aanvang van de evaluatiefase) bevroagde leerlingen uit de richting Veiligheidsberoepen van het GO! Lyceum én het IVV te Gent kregen we respons van 51 leerlingen (zie tabel 6). Goed voor een responsratio van 82%.

Scholen	Leerlingenaantal semester 1	Leerlingenaantal semester 2	Respondentenaantal bevraging leerlingen
IVV Gent	31	28	25
GO! Lyceum Gent	38	34	26
Totaal aantal IIn:	69	62	51

Tabel 8: Overzicht scholen en leerlingen 7BSO Veiligheidsberoepen – schooljaar 2019 - 2020

Methodologie bevraging leerlingen

Aanvankelijk kozen we om te werken met een kwantitatieve vragenlijst voor alle betrokken leerlingen, gevolgd door een kwalitatief verdiepingsgesprek met twee groepen van acht leerlingen vertegenwoordigd uit beide scholen. De gesprekken werden ingepland ten laatste veertien dagen na het tweede werkbezoek.

Covid 19 en de bijhorende maatregelen (half maart 2020) hebben ertoe geleid dat verschillende werkbezoeken zijn geannuleerd en er geen fysiek overleg meer mogelijk was. De bevraging is hierdoor beperkt tot een kwantitatieve vragenlijst (zie bijlage 3).

We hebben de gestructureerde vragenlijst opgesteld op maat van de respondenten. Het invullen van de vragenlijst werd beperkt tot maximum 15 à 20 minuten. We formuleerden zoveel mogelijk gesloten vragen, en slechts enkele open vragen (cfr. de voor- en nadelen van WPL).

In de kwantitatieve bevraging hebben we rekening gehouden met alle aspecten van het pilootproject opgedeeld in secties (algemene vragen, de mening omtrent het werkbezoek, de visies op de casusvraag, de ervaringen omtrent WPL en suggesties voor de toekomst). We namen eveneens enkele stellingen in de vragenlijst op, op basis van de Likert-schaal.

We verzamelden alle antwoorden van de kwantitatieve vragenlijst (enquête via google-form) die we vervolgens weergeven in grafieken en beschrijven.

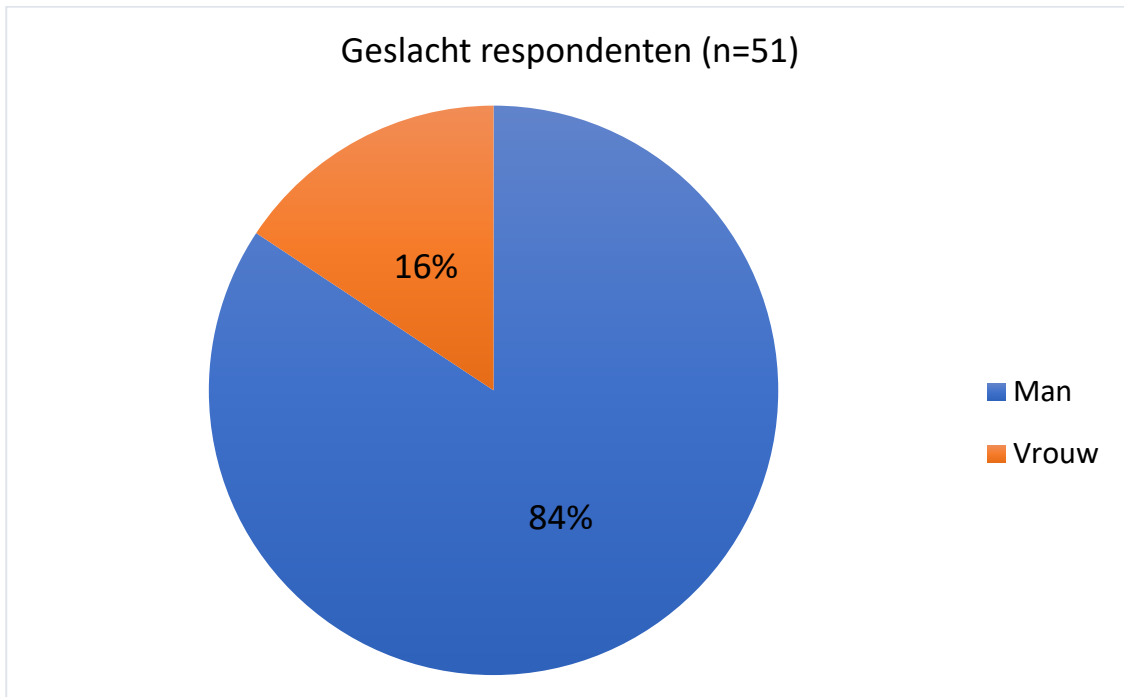
Gelet op de korte duurtijd van onze bevraging zijn onze data beperkt tot beschrijvende statistieken. We hebben in de resultaten geen verklaringen of analytische beschouwingen geïntegreerd. In principe hebben we maar één einddoel voor ogen: een beter zicht te krijgen op het WPL en het geven van kritische aanbevelingen om het WPL nog beter en functioneler te maken.

Tot slot is het belangrijk om mee te delen dat de anonimiteit van de respondenten ten allen tijde is gerespecteerd.

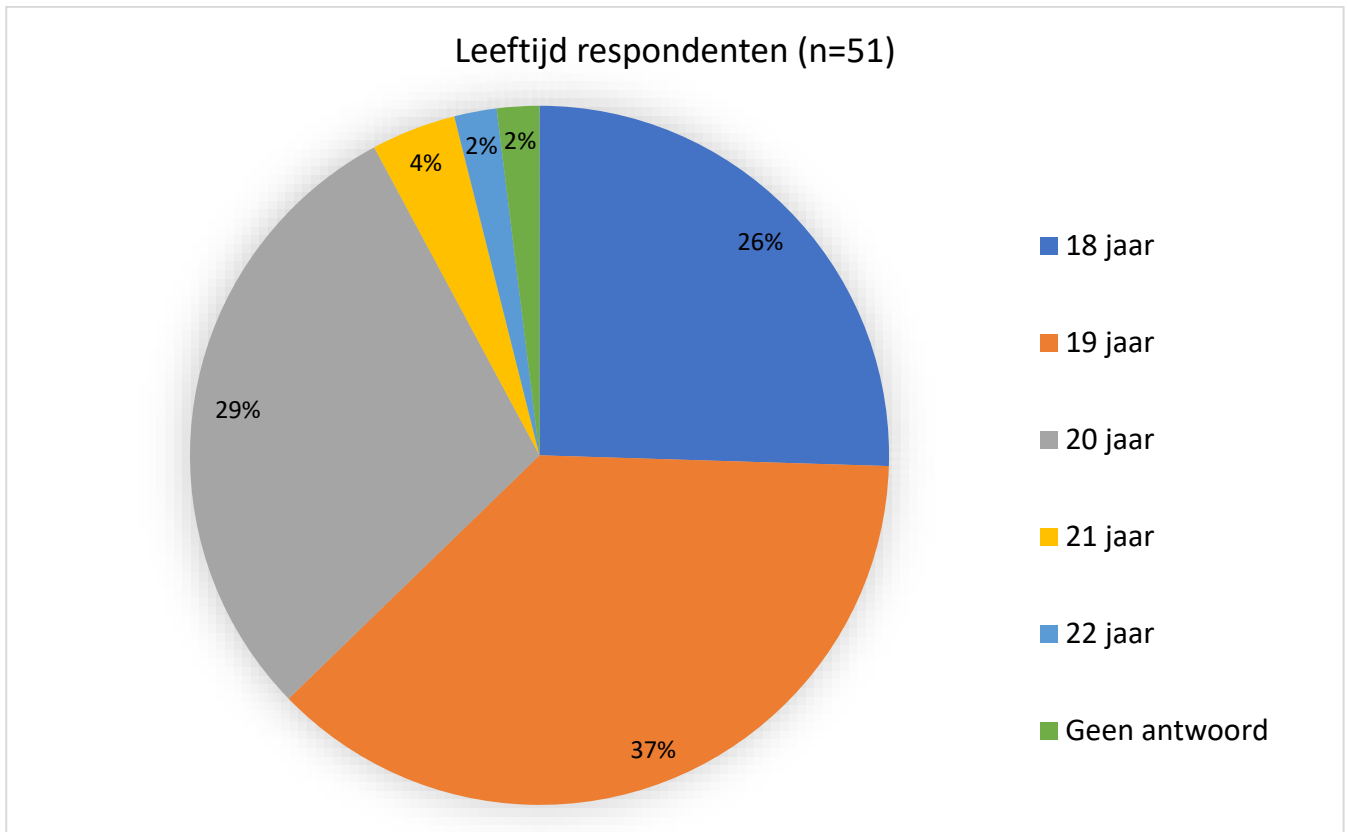
4.4.1.1 Resultaten

Gegevens respondenten

In een eerste luik bespreken we enkele achtergrondgegevens van de respondenten: geslacht, leeftijd, vooropleiding, woonplaats en de school.

Grafiek 1: Geslacht respondenten, 43 leerlingen zijn man en 8 vrouw.

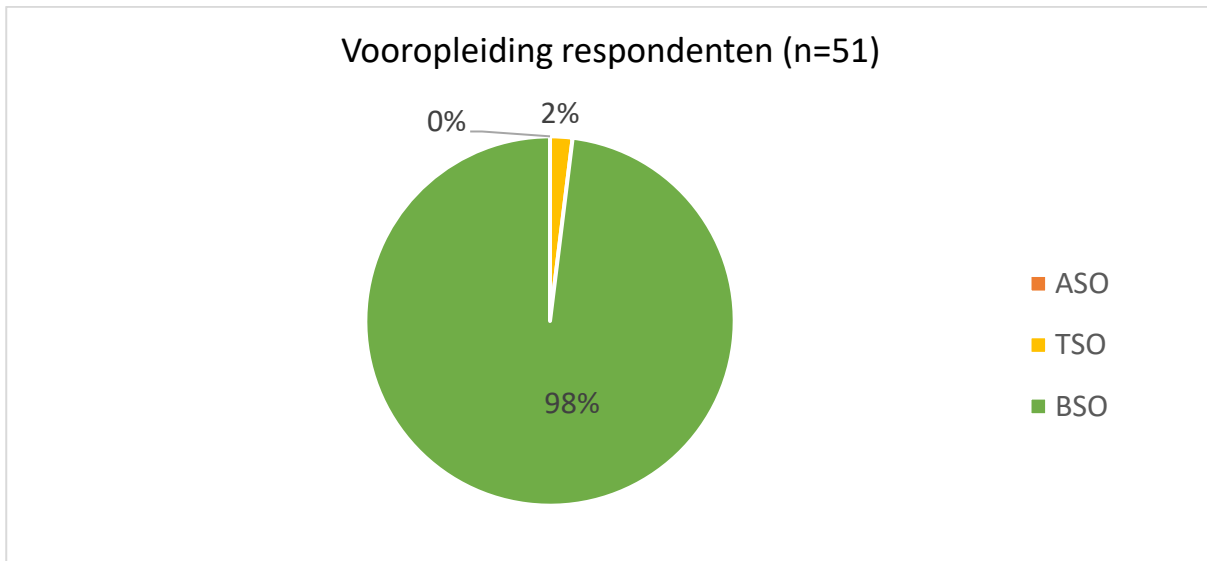
Grafiek 2: Leeftijd respondenten

De meerderheid is 18 (26%), 19 (37%) en 20 (29%) jaar. Dit is ook logisch aangezien het om een beroepsspecialisatie-opleiding gaat, met name een 7de jaar BSO-opleiding.

Slechts enkele leerlingen zijn ouder, met name 21 (4%) en 22 (2%) jaar.

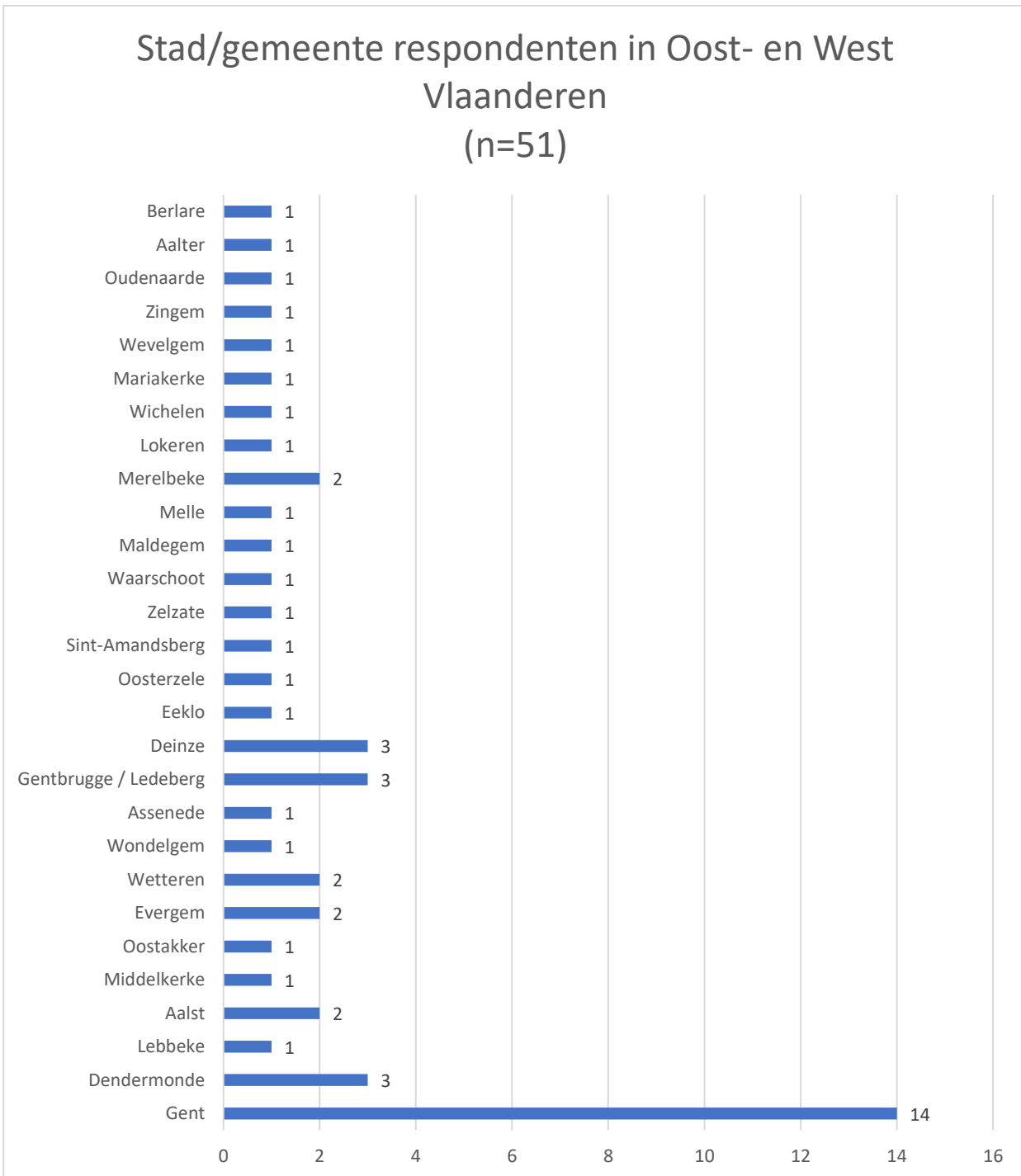
1 (2%) respondent heeft geen antwoord gegeven op de vraag.

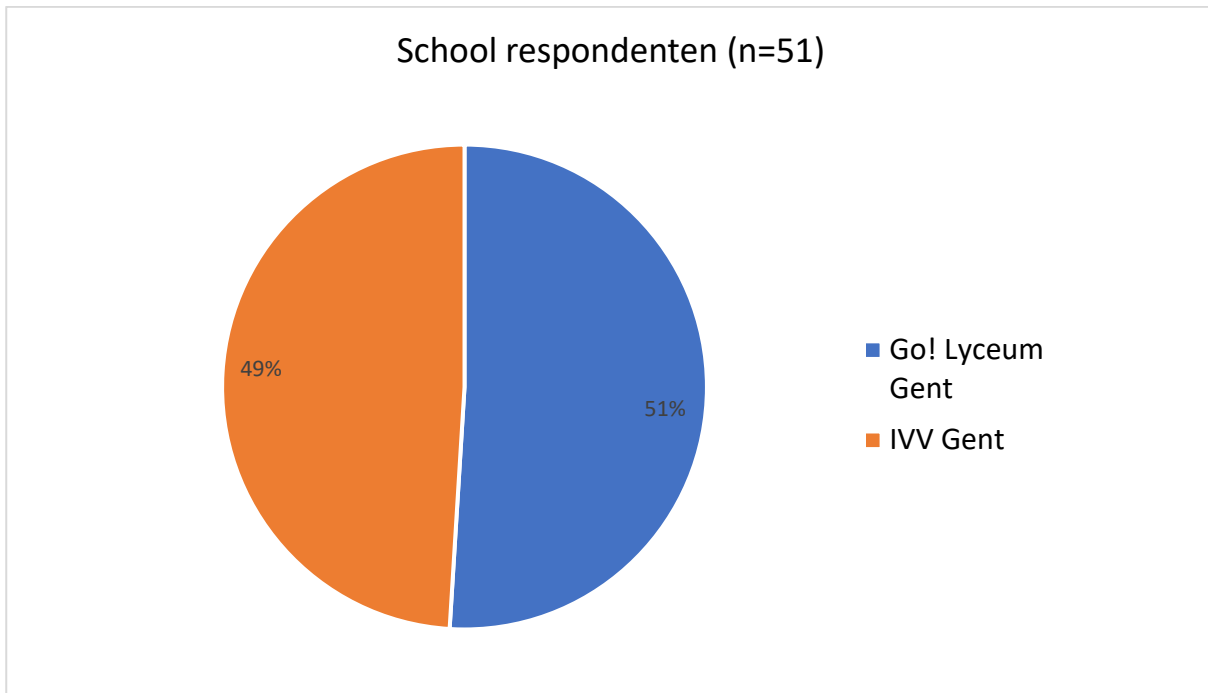
Grafiek 3: Vooropleiding van de respondenten

50 leerlingen (98%) komen uit het BSO en slechts 1 leerling (2%) uit het TSO. Geen enkele respondent komt van het ASO. Ook dit vertaalt zich naar het werkveld van de bewakingssector. Eén van de sterktes van de private veiligheidsindustrie is dat ze veel kansen biedt aan mensen uit het BSO. Dit is in veel mindere mate aanwezig bij andere sectoren binnen het veiligheidslandschap (politie, defensie,...).

Grafiek 4: Woonplaats respondenten

De meeste leerlingen wonen in steden en gemeenten in Oost- (en West-) Vlaanderen.

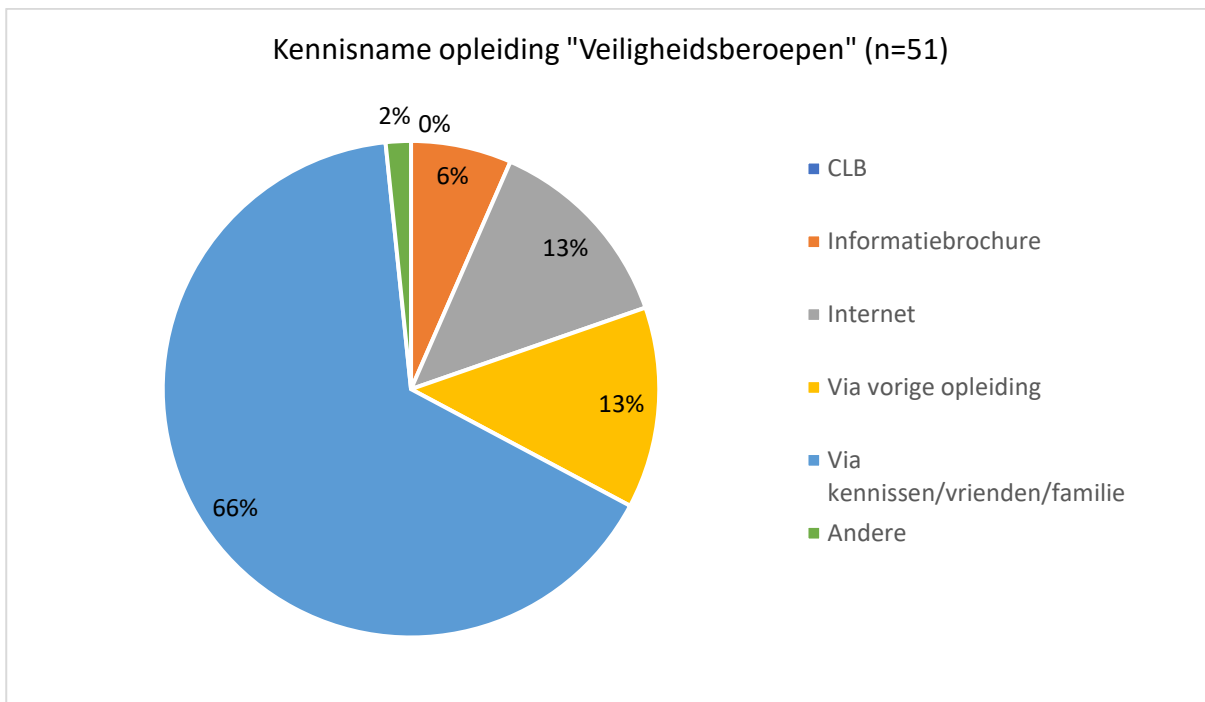

Grafiek 5: School respondenten

26 leerlingen (51%) volgt les aan het GO! Lyceum en 25 leerlingen (49%) aan het IVV te Gent.

Kennisname opleiding

Hoe werden de leerlingen op de hoogte gebracht van de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen? Grafiek 6 geeft een overzicht van de antwoorden. Let wel: de leerlingen konden meerdere antwoordopties aanvinken.

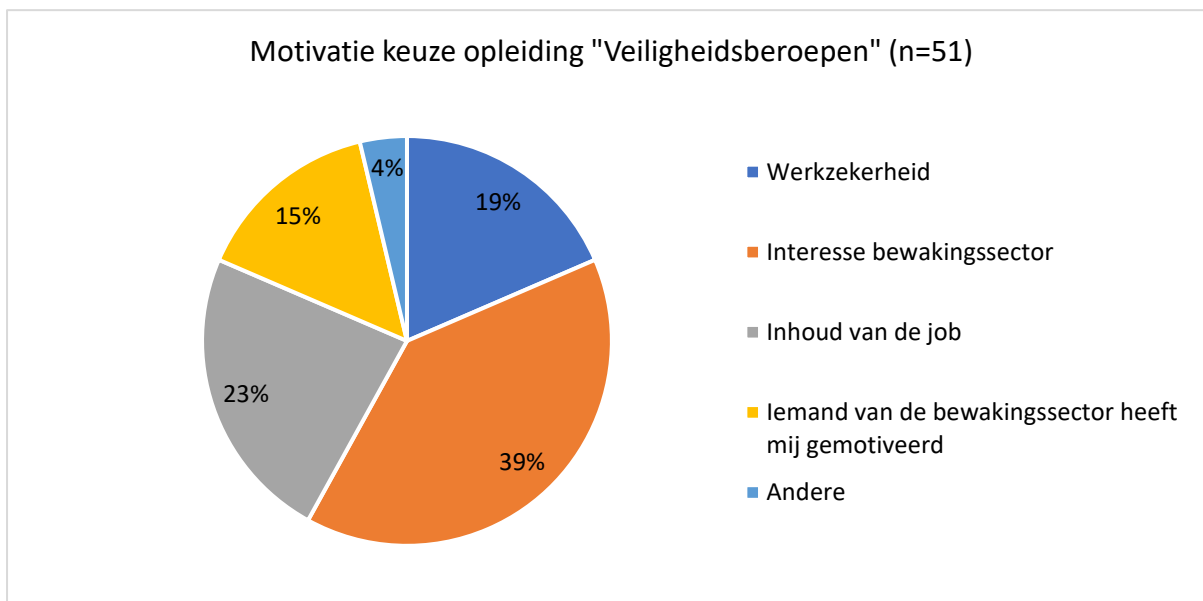
Grafiek 6: Kennisname opleiding 'Veiligheidsberoepen

De overgrote meerderheid, 34 leerlingen (66%), werd op de hoogte gebracht door kennissen en vrienden. Dit is vaak de meest populaire manier om informatie te krijgen over opleidingen: de zogenaamde mond-aan-mondreclame. 7 leerlingen (13%) hebben opzoekingswerk verricht op het internet. Nog eens 7 leerlingen (13%) werd op de hoogte gebracht tijdens de vorige opleiding en 3 leerlingen (6%) hebben informatiebrochures ingekeken. Geen enkele leerling geeft aan dat hij informatie over de opleiding via het CLB gekregen heeft

1 (2%) respondent geeft aan ook via andere wegen informatie te hebben gekregen. Het gaat om advies van lesgevers en directeurs.

Keuze opleiding

We peilden naar motivatie om voor de opleiding te kiezen.

Grafiek 7: Motivatie keuze opleiding Veiligheidsberoepen

20 respondenten (39%) geven aan daadwerkelijke interesse te hebben voor de bewakingssector.

11 respondenten (23%) geven aan geboeid te zijn door de inhoud van de job.

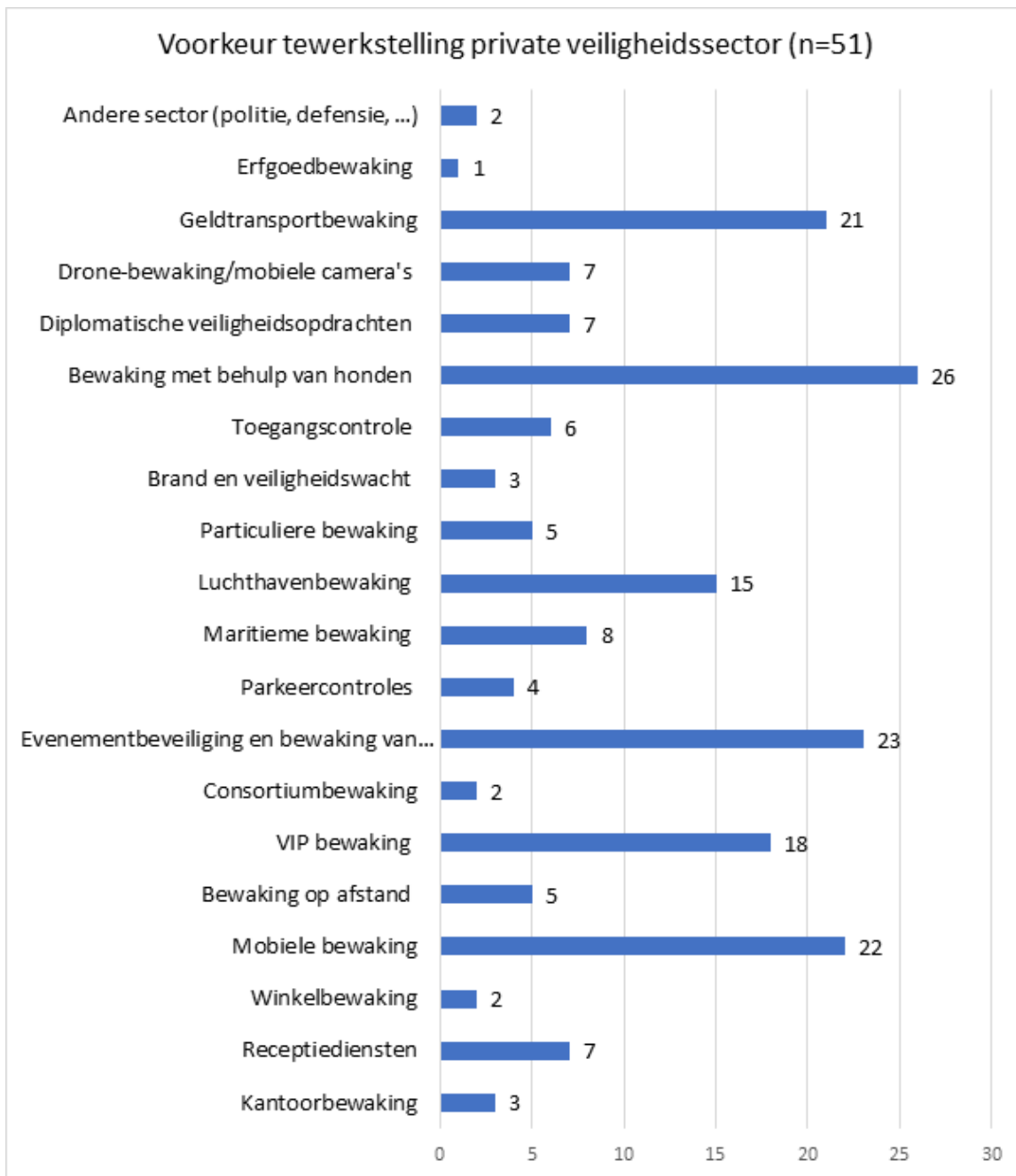
10 leerlingen (19%) geven aan om de opleiding te volgen omwille van de werkzekerheid. Het klopt inderdaad dat de private veiligheidssector een bloeiende sector is. Er zijn veel vacatures en doorgroeimogelijkheden.

8 respondenten (15%) stellen geïnteresseerd te zijn in de sector omdat ze iemand kennen die werkt in de private veiligheidsindustrie.

2 leerlingen (4%) geven een andere motivatie: ze willen op termijn in een ander veiligheidsberoep aan de slag gaan (politie, brandweer, defensie...).

Voorkeur tewerkstelling

Waar willen de respondenten tewerkgesteld worden in de bewakingssector? Grafiek 8 geeft een overzicht van de antwoorden.

Grafiek 8: Voorkeur tewerkstelling private veiligheidssector

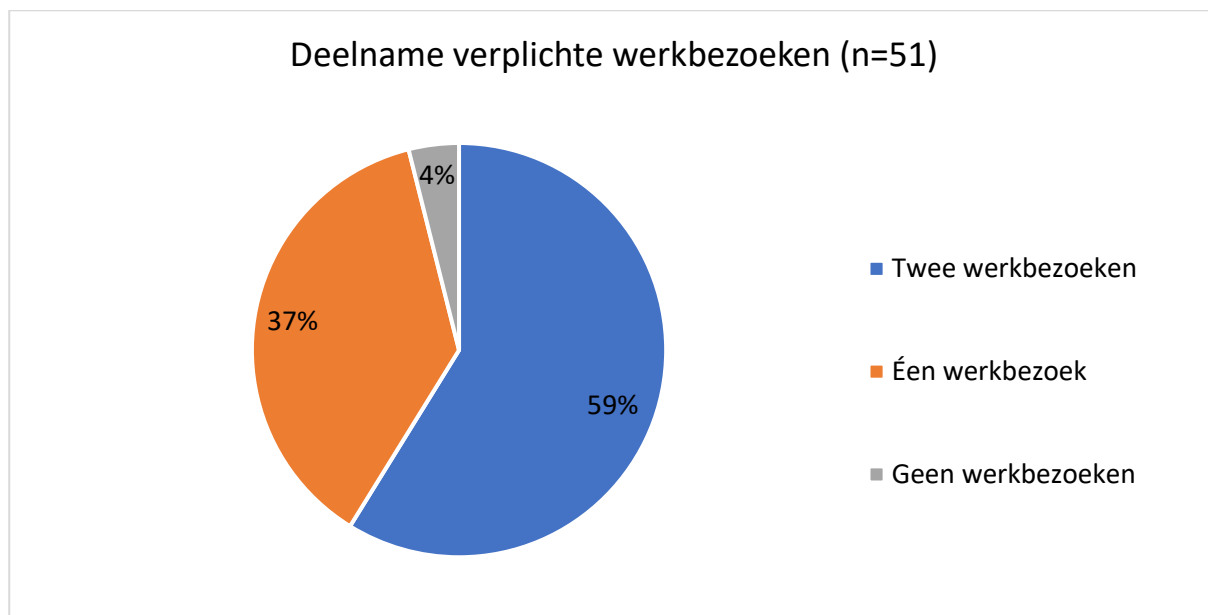
De top 5 voorkeur tewerkstelling van de respondenten gaat uit naar:

- bewaking met behulp van honden;
- evenementbeveiliging en bewaking van publieke omgevingen;
- mobiele bewaking;
- geldtransportbewaking (CIT);
- VIP bewaking.

Slechts 4 leerlingen in de opleiding Veiligheidsberoepen (8%) tonen interesse in drone-bewaking/mobiele camera's.

2 respondenten (4%) hebben interesse in een andere sector dan bewaking, zoals politie en defensie.

Werkbezoeken

Grafiek 9: Deelname verplichte werkbezoeken

59% geeft aan dat hij of zij heeft deelgenomen aan de verplichte werkbezoeken, wat 2 afgelegde werkbezoeken per leerling impliceert. Een 30-tal leerlingen zou dus 2 verplichte werkbezoeken voltooid hebben. Dit klopt niet omdat we 6 van de 10 geplande werkbezoeken uitgevoerd hebben. Elke leerling kon minstens deelnemen aan 1 werkbezoek. Slechts 1 klas met 12 leerlingen heeft beide werkbezoeken kunnen uitvoeren.

Redenen waarom deze leerlingen toch twee werkbezoeken aangeduid hebben, zouden kunnen zijn: enthousiasme, verbijstering en niet goed weten wat invullen omwille van corona; in de veronderstelling zijn dat ze twee verplichte werkbezoeken moeten aanduiden; de formulering van de vraagstelling; het verwisselen met een ander WPL-activiteit in een andere veiligheidsberoepssector,....

Methodologisch, realiteitsgetrouw zou beide resultaten voor deelname aan één of twee werkbezoeken moeten worden omgedraaid

37% geeft aan slechts 1 werkbezoek afgelegd te hebben wat bijna 19 leerlingen van de 51 leerlingen impliceert.

4% geeft aan geen werkbezoek afgelegd te hebben wat 2 van de 51 leerlingen impliceert.

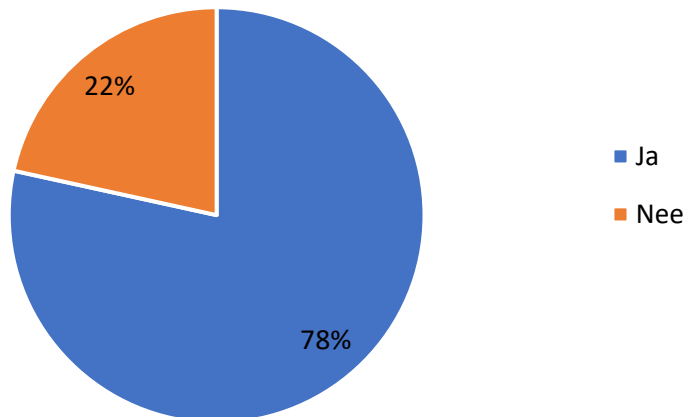
Deelname aan slechts 1 of geen werkbezoeken werd door leerlingen gemotiveerd door de geannuleerde/uitgestelde werkbezoeken omwille van corona, door medische redenen en door het niet weten waarom.

Grafiek 10: Leerdoelstellingen werkbezoek

Volgens de leerlingen bestond het werkbezoek uit informatie over het takenpakket van de bewakingsagent (33%) en kennis over de werking van een bewakingsonderneming (31%). Respondenten geven aan dat voor hen in mindere mate kennis over de bewakingssector (19%) en de klant waarvoor de bewakingsonderneming werkt (16%) aan bod kwam.

Mening van de respondenten of de werkbezoeken hen voorbereidt op een job in de bewakingssector (n=51)

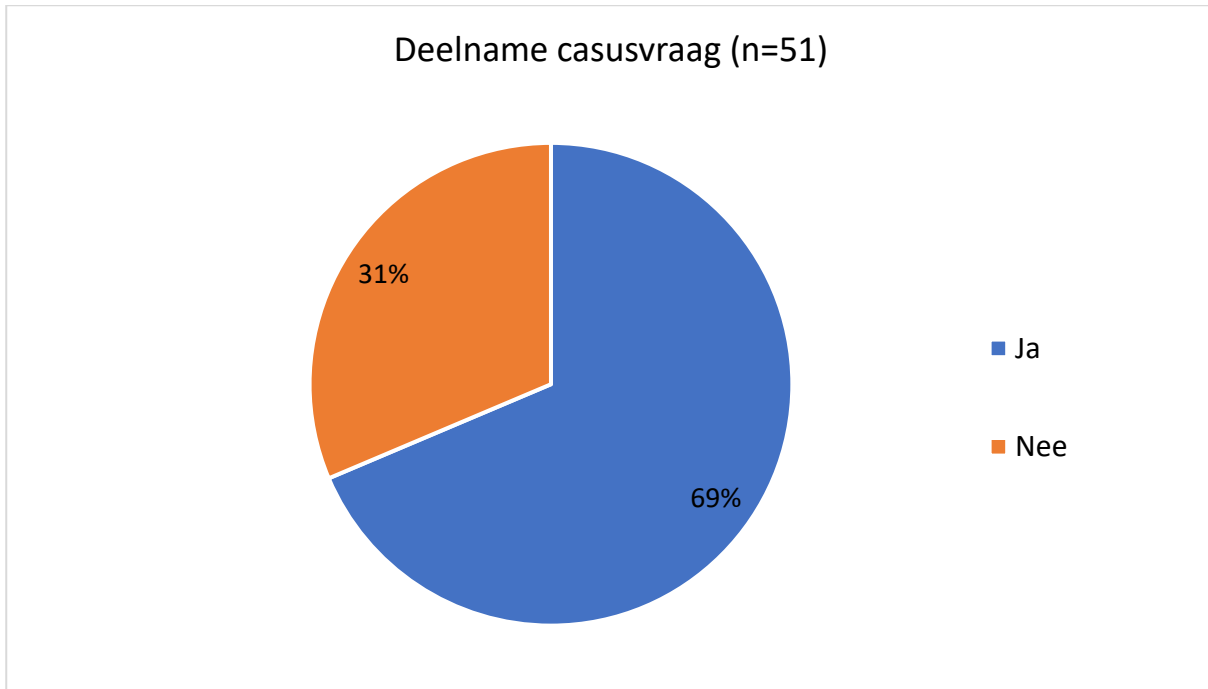
Grafiek 11: Werkbezoek voorbereiding op job in bewakingssector?

40 van de 51 leerlingen (78%) geven aan dat het werkbezoek hen voorbereidt op een job in de bewakingssector. Grosso modo geven ze aan dat een werkbezoek hen rechtstreekse, gedetailleerde informatie bezorgt over het takenpakket van een bewakingsagent en de verschillende functies binnen een bewakingsonderneming bij een klant. Ze ervaren de arbeidsrealiteit van een bewakingsagent (letterlijk geciteerd: zien - tonen met voorbeelden - zijn werkvloer - meer informatie dan in de les). Ze hebben de kans om vragen te stellen en kunnen hun verwachtingen over de job afstemmen.

11 leerlingen (22%) geven aan dat het werkbezoek hen niet voorbereidt op een job in de bewakingssector. Leerlingen geven aan dat het werkbezoek oppervlakkig is en dat ze maar een klein deel van de werking laat zien. Daarnaast geven leerlingen aan dat het slechts een heel kortdurende praktijkervaring is. Er wordt dus volgens deze leerlingen te weinig of geen ervaring opgedaan.

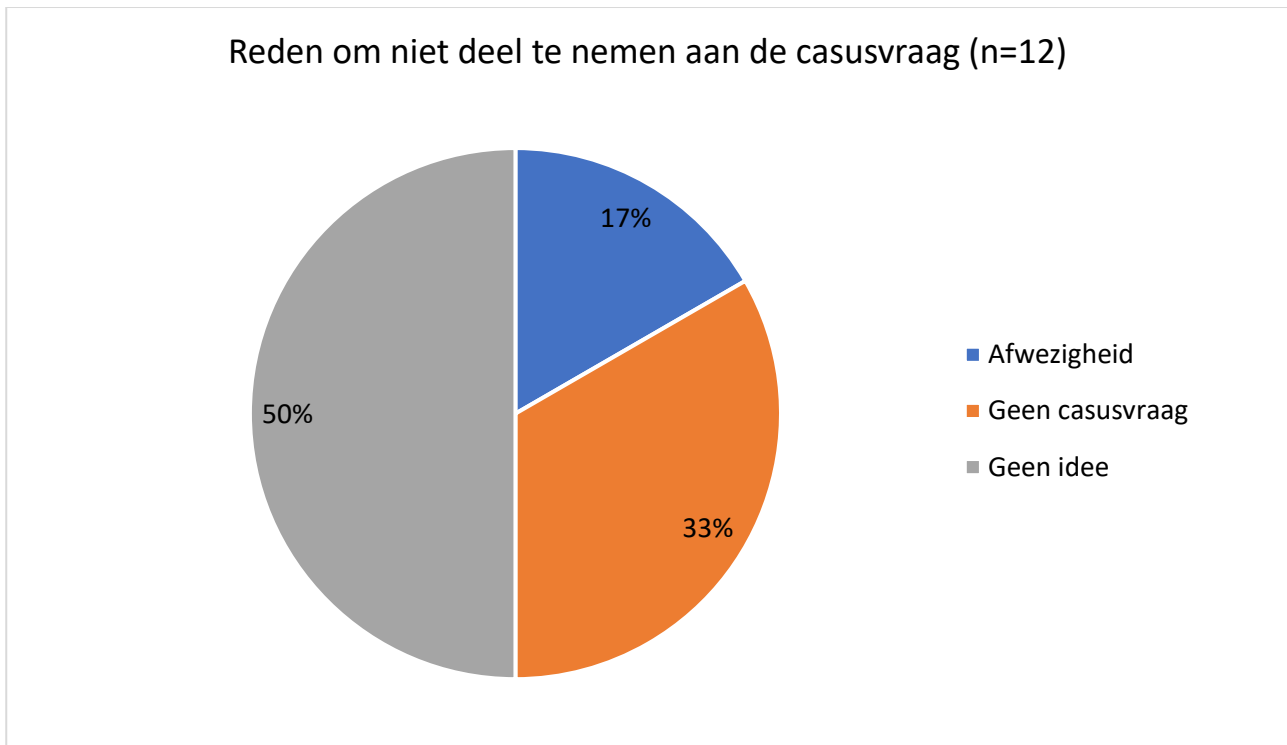
Hiervan geeft 2 van de 11 leerlingen (9%) aan dat ze interesse hebben in een ander bewakingssegment dan dat waar ze op dat moment op werkbezoek waren en 1 leerling heeft enkel interesse in de politie.

Casusvraag

Grafiek 12: Deelname casusvraag

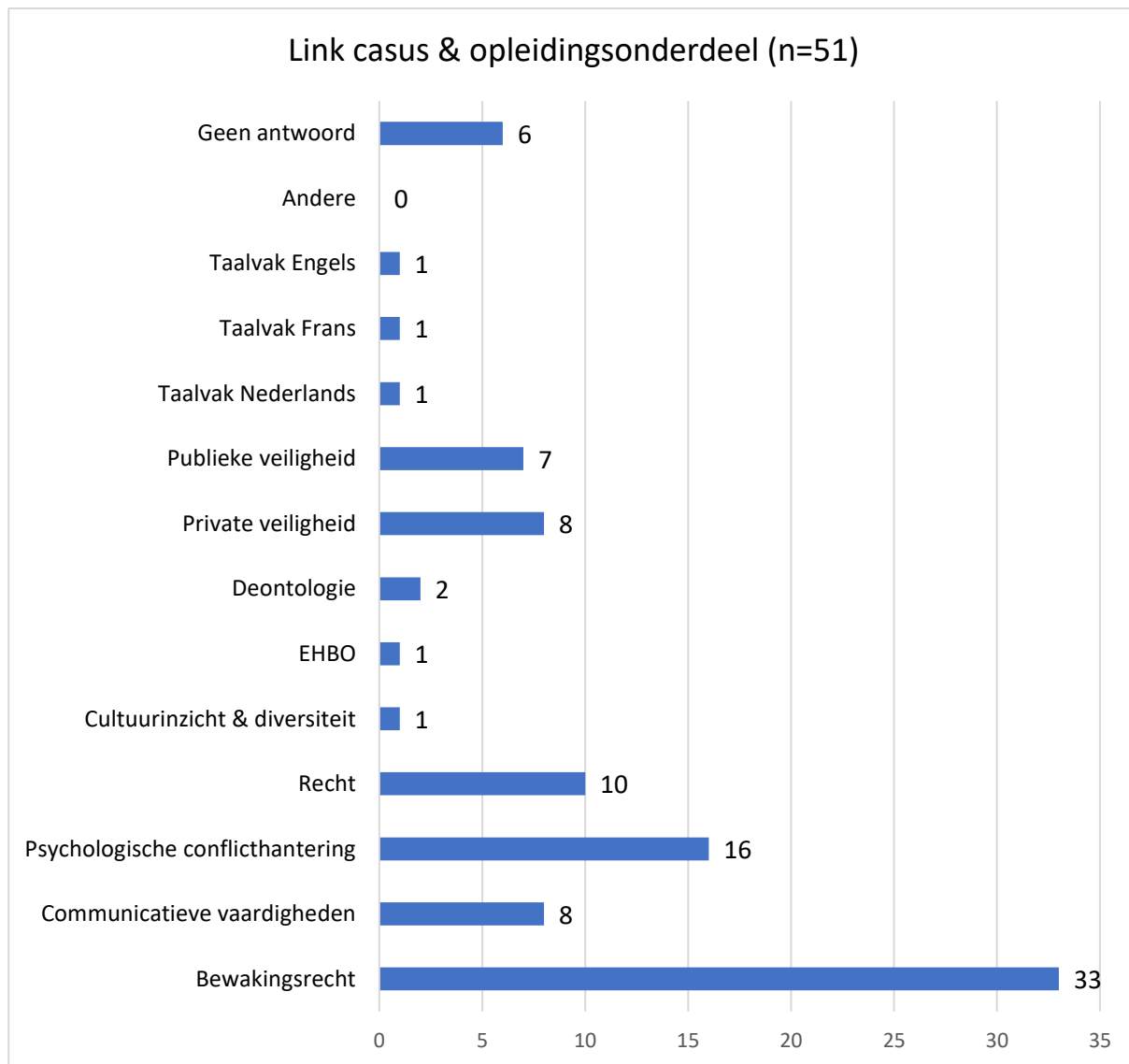
35 leerlingen (69%) namen deel aan de casusvraag.

Grafiek 13: Redenen niet-deelname aan casusvraag

16 leerlingen (31%) namen niet deel aan de casusvraag. 12 leerlingen gaven volgende redenen aan om niet deel te nemen: afwezig (2 leerlingen), geen casusvraag ontvangen (4 leerlingen) en het niet meer weten of ze aan een casusvraag hebben deelgenomen (6 leerlingen).

De 'vergetelheid' kan mede verklaard worden door de corona-maatregelen waardoor bijna 80% slechts 1 bezoek aflegde in het eerste semester van het schooljaar en de 'lange' tussentijd met de bevraging in het tweede semester.

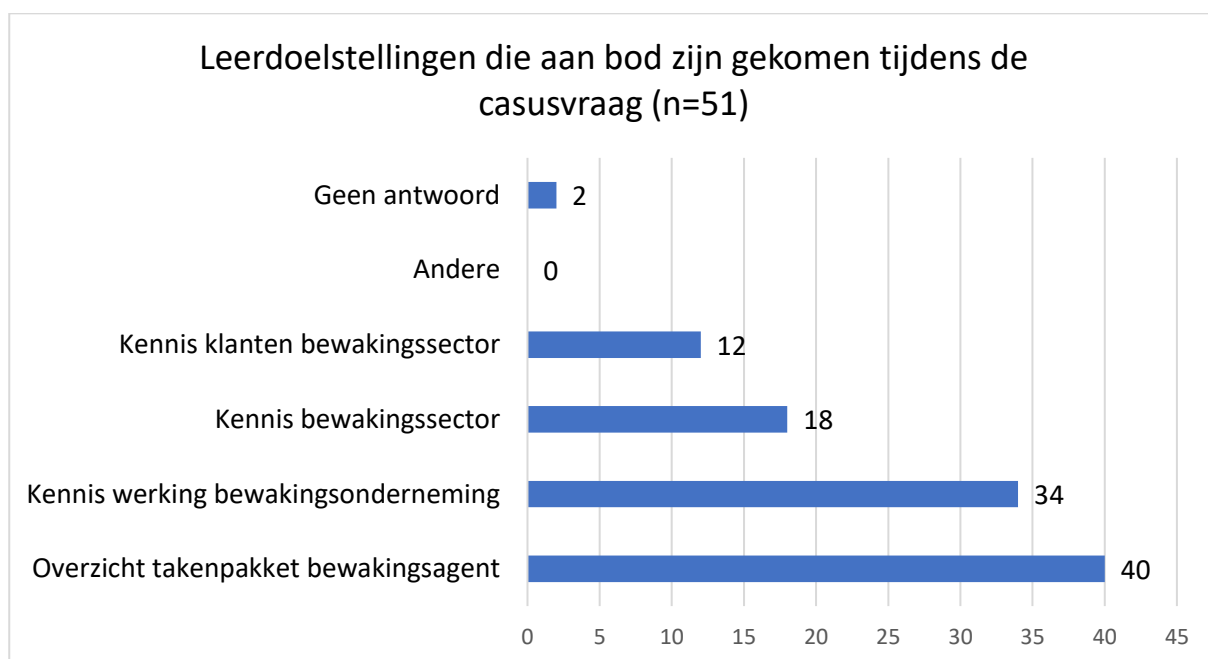

Grafiek 14: Link casusvraag en opleidingsdeel

Volgens de leerlingen werden de casusvragen het meest gelinkt aan volgende vakspecifieke opleidingsonderdelen:

1. bewakingsrecht
2. psychologische conflicthantering
3. algemeen recht
4. communicatieve vaardigheden
5. publieke én private veiligheid

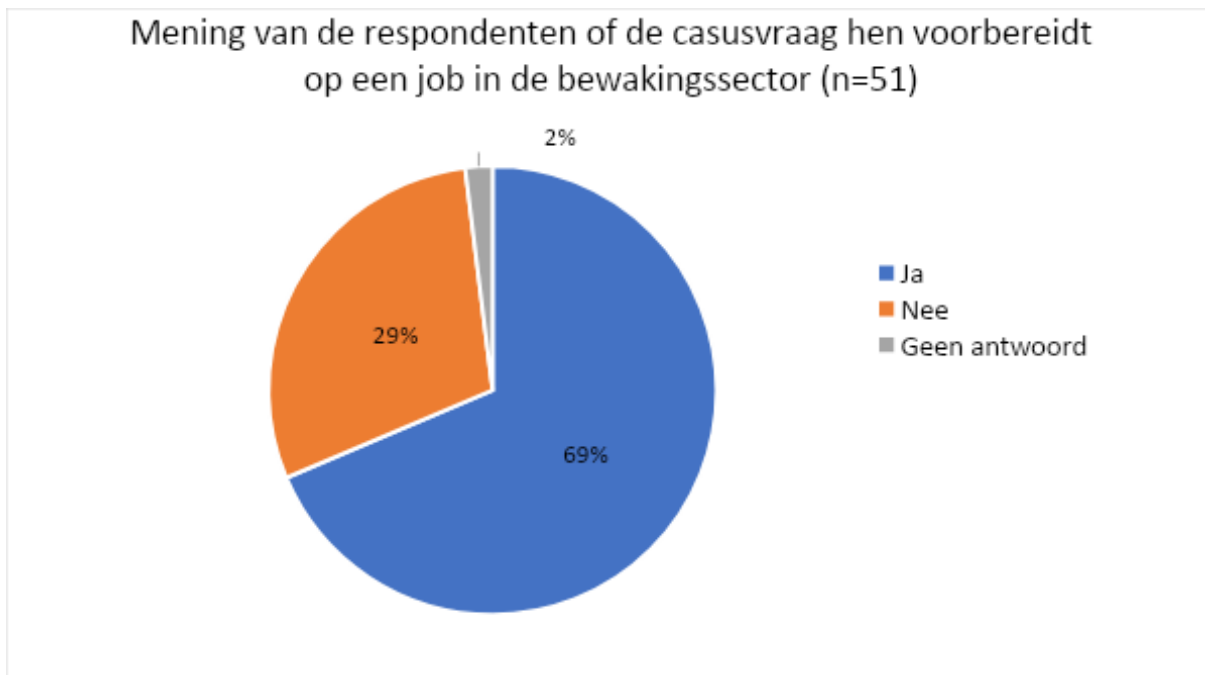
Taalvakken, deontologie, EHBO én cultuurinzicht en diversiteit werden in mindere mate toegepast in de casusvraag volgens de leerlingen.

Grafiek 15: Leerdoelstellingen casusvraag

De respondenten geven aan dat net zoals bij het werkbezoek, de casusvraag het merendeel van volgende leerdoelstellingen omvatte:

1. kennis over het takenpakket van de bewakingsagent;
2. kennis over de werking van een bewakingsonderneming;
3. kennisverwerving over de bewakingssector;
4. kennis over klant waarvoor de bewakingsonderneming werkt.

Grafiek 16: Casusvraag voorbereiding op job in de bewakingssector?

35 van de 51 leerlingen geven aan dat de casusvraag hen voorbereidt op een job in de bewakingssector. De leerlingen motiveerden hun antwoord als volgt:

- Door de verscheidene realistische situaties die worden voorgeschoteld moet je als 'een bewakingsagent' nadenken en reageren.
- Je leert oplossingen bedenken, de juiste prioriteiten stellen, met mensen omgaan, ...
- Het test je theoretische kennis en doet je 'actief' meewerken.
- Het brengt je leerstof in praktijk.
- Een casusvraag geeft je nog meer kennis over de bewakingsagent in een bepaalde sector.

14 leerlingen geven aan dat de casusvraag hen niet voorbereidt op een job in de bewakingssector. Ze geven aan dat ze het een te theoretische benadering vinden, dat ze geen praktijkervaring kunnen opdoen en dat er slechts één segment aan bod komt.

2 leerlingen gaven geen antwoord op deze vraag.

Werkpleklerin

Grafiek 17: Werkpleklerin voldoende voorbereiding op job in de bewakingssector?

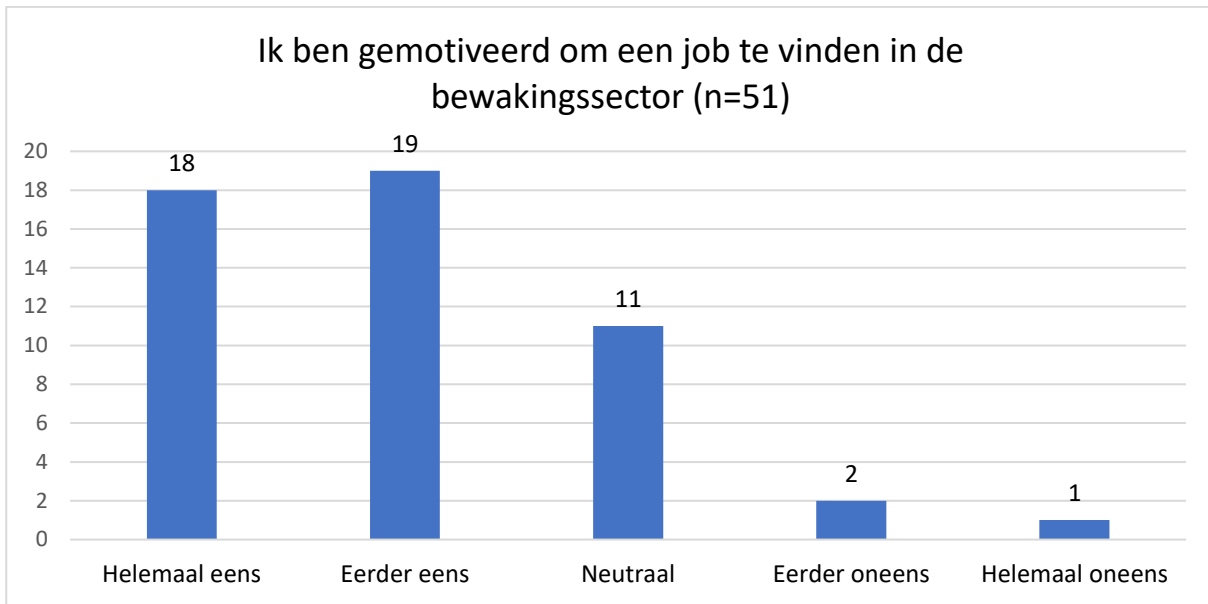
3 op de 4 leerlingen geeft aan dat werkpleklerin als geheel hen voldoende voorbereidt op een job in de bewakingssector. De leerlingen motiveren dit als volgt:

- Verwachtingen van een bewakingsagent worden duidelijk gesteld.
- Krijgen van een realistisch beeld over de job als bewakingsagent.
- Inzichten en informatie verkrijgen over het takenpakket van bewakingsagent, de sector en zijn werkomstandigheden in een bepaald bedrijf.
- Interesse verwerven in bepaalde bewakingsactiviteiten en -segmenten én hierdoor gerichte keuzes kunnen maken.
- Goede voorbereiding op een job als bewakingsagent.
- Een oefening in handelen en denken zoals een bewakingsagent.

1 op de 4 leerlingen geeft aan dat werkpleklerin hen niet voldoende voorbereidt op een job in de bewakingssector. Dit wordt als volgt gemotiveerd: onvoldoende voorbereiding op een job in de bewakingssector d.m.v. 1 of 2 werkbezoeken, geen praktijkervaring opdoen, slechts een deel van de bewakingssector zien, zelf geen taak uitvoeren of niet zelf doen.

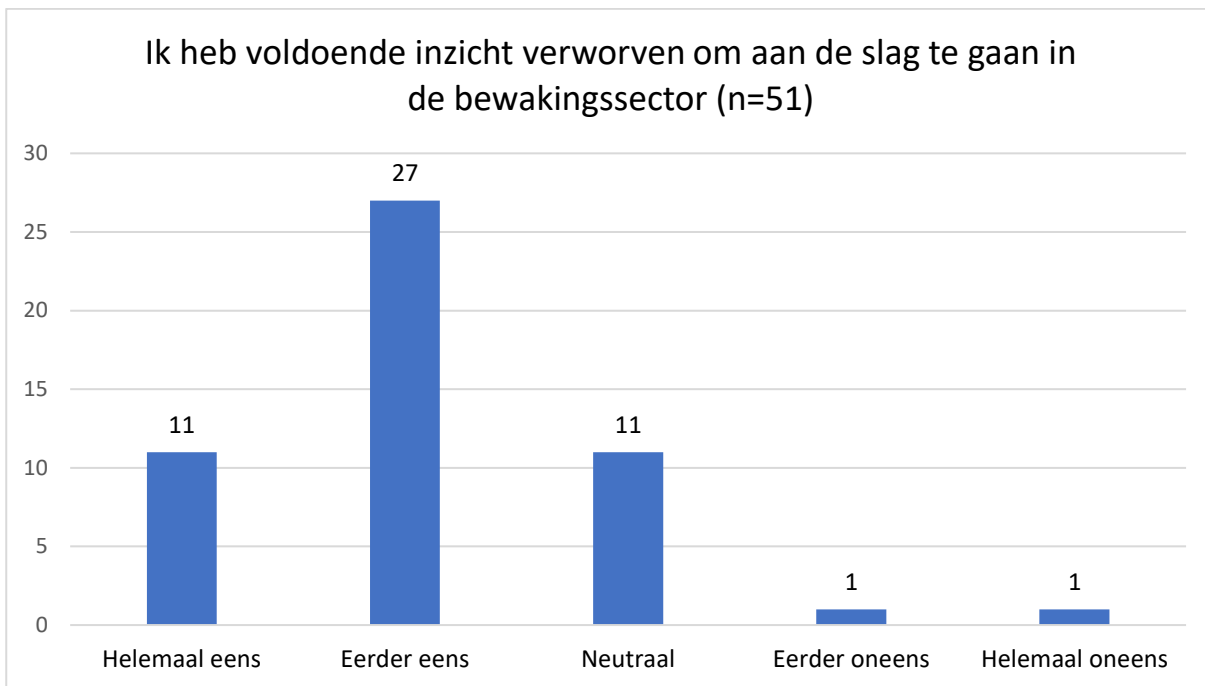
Met onderstaande 6 stellingen polsten we bij de leerlingen of ze gemotiveerd zijn om te solliciteren bij en zich voldoende klaargestoomd voelen om aan de slag te gaan in de bewakingssector na hun deelname aan het WPL bij de bewakingsonderneming.

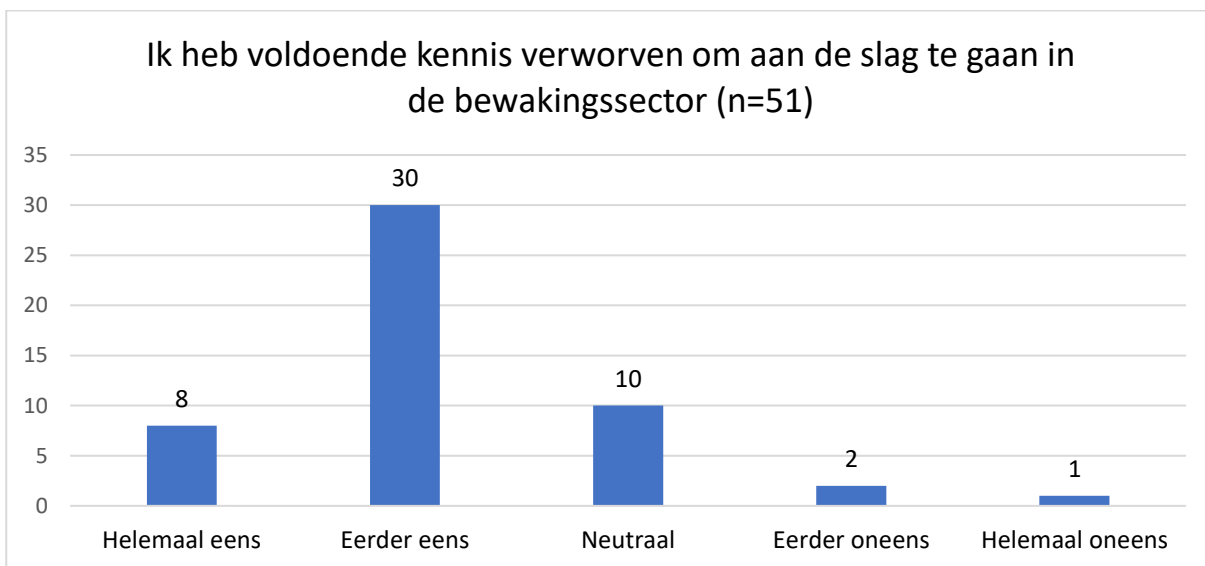
Grafiek 18: Motivatie om job te vinden in bewakingssector

De grootste groep, 37 leerlingen (73%) zijn positief gemotiveerd om een job te vinden in de bewakingssector na het afgelegde WPL. Slechts 3 leerlingen (6%) zijn niet echt of helemaal niet gemotiveerd. 11 leerlingen (22%) stellen zich neutraal op. Zij hebben nog geen specifieke keuze gemaakt en weten nog niet welke richting (werken, verder studeren, ...) uit.

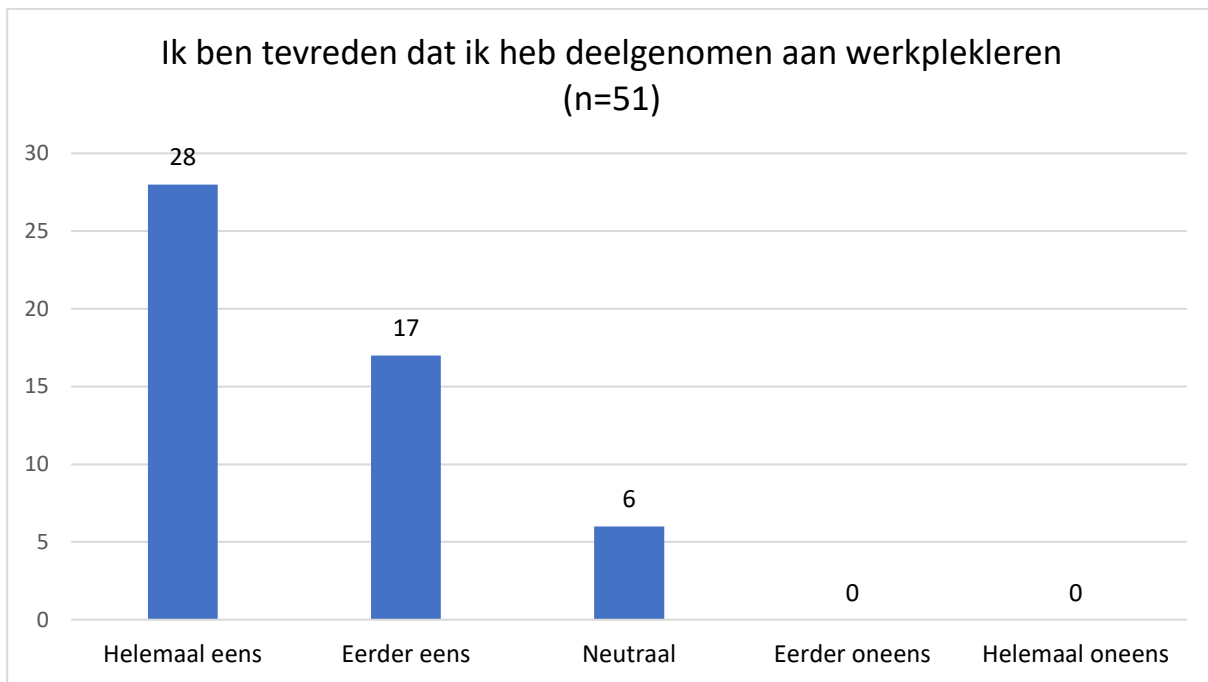
Grafiek 19: Stelling - Voldoende inzicht verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector

38 leerlingen (74%) menen voldoende inzicht verworven te hebben over de bewakingssector om aan de slag te gaan in de bewakingssector. 2 leerlingen (4%) menen onvoldoende inzicht te hebben en 11 leerlingen (22%) hebben noch voldoende, noch onvoldoende kennis verworven om te starten in de bewakingssector.

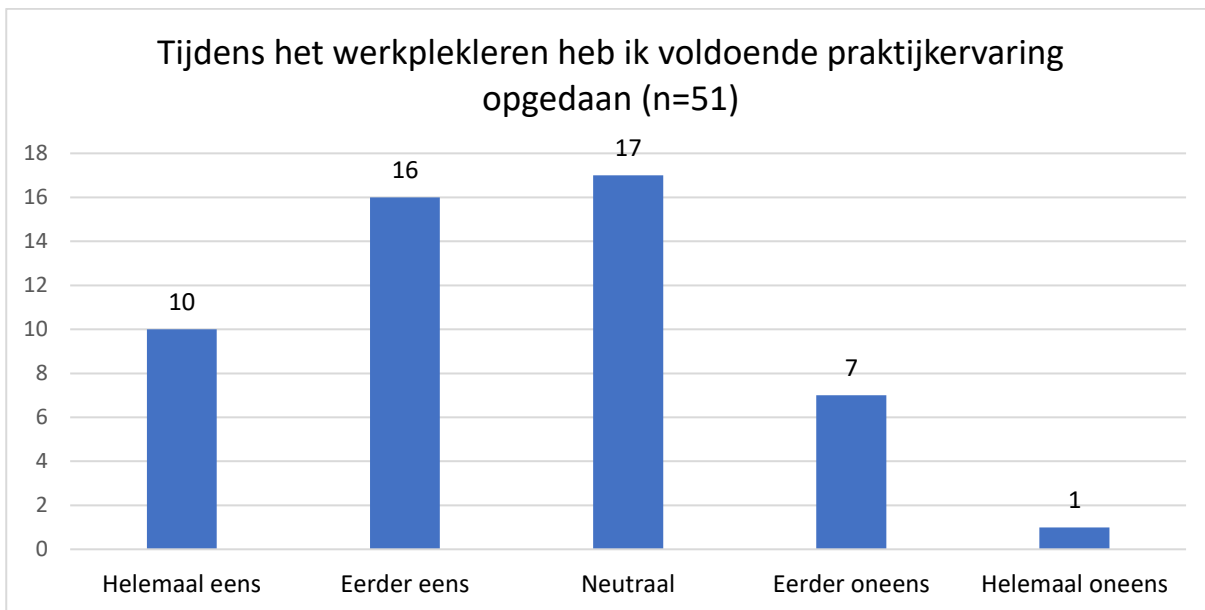
Grafiek 20: Stelling - Voldoende kennis verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector

38 leerlingen (74%) hebben voldoende kennis verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector. Van deze 38 geven 30 leerlingen (58%) aan dat er nog wat ruimte is voor kennisverwerving. 3 leerlingen (6%) geven duidelijk aan dat het WPL hen onvoldoende kennis bijbracht om aan de slag te gaan in de bewakingssector. 10 leerlingen (20%) stellen zich neutraal op.

Grafiek 21: Stelling – tevredenheid deelname werkplekieren?

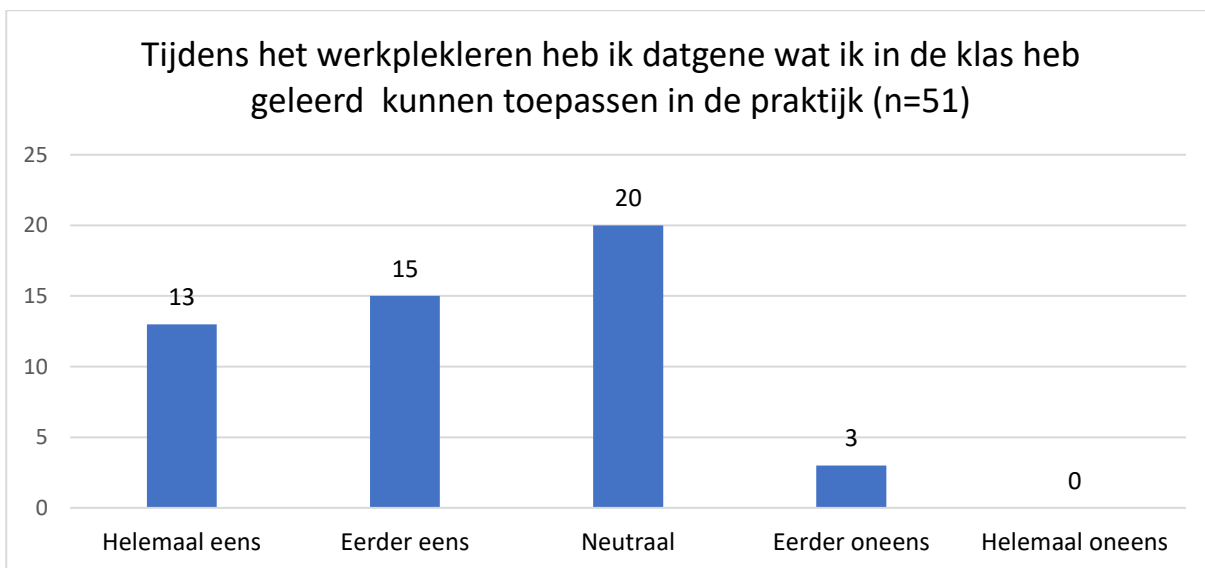
Het WPL bleek een meerwaarde te zijn voor de leerlingen. 45 leerlingen (88%) geven aan tevreden te zijn met het werkplekieren. Slechts 6 (12%) spreken zich noch positief of negatief uit over hun deelname aan het WPL in de bewakingssector. Niemand laat zich negatief uit.

Grafiek 22: Voldoende praktijkervaring opgedaan tijdens WPL?

26 leerlingen (51%) geven aan voldoende praktijk verworven te hebben om aan de slag te gaan in de bewakingssector, van hen geeft 1 op 5 (20%) aan dat er nog wat ruimte is voor praktijkverwerving.

8 (16%) van de 51 leerlingen geven duidelijk aan dat het WPL hen onvoldoende praktijk bijbracht om aan de slag te gaan in de bewakingssector. 1 op 3 (33%) leerlingen spreken zich noch positief of negatief uit.

Grafiek 23: Stelling - Toepassen in de praktijk tijdens wpl?

28 leerlingen (55%), iets meer dan de helft van de respondenten, zijn het (eerder) eens over dat dat wat ze in de klas geleerd hebben kunnen toepassen in de praktijk. Bijna 2 op 5 leerlingen (40%) stellen zich neutraal op. 3 leerlingen (5%) zijn het eerder oneens met de stelling.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de sterke en verbeterpunten van het werkplekleren volgens de betrokken leerlingen.

Bewaking op de werkvloer - Werkplekleren	
Sterke punten	Verbeterpunten
<ul style="list-style-type: none"> • ervaren in de praktijk • kennismaking met de verscheidene BO¹³'s en hun klanten • bijleren over alle bewakingsberoepen • BO in real life meemaken • de geleerde theorie toepassen, • motivatie opdoen • informatie en inzicht krijgen over het beroep • duidelijk beeld verkrijgen over de bewakingssector • meedoen en denken over de casussen • informatie verkrijgen en vragen stellen 	<ul style="list-style-type: none"> • meer praktijk • stage om ervaring op te doen, • meer werkplekleren • meer bezoeken en variatie • meer interactie en leerling zelf laten handelen • “zelf doen” • taken echt uitvoeren • meer groepsopdrachten

4.4.1.2 Kritische bedenkingen en besluit

We stellen vast dat de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen voornamelijk mannen aantrekt en in mindere mate vrouwen. Op het werkveld van de Belgische bewakingssector (zie punt 5.1.2.3 Private Veiligheidssector en instroom van jongeren) en table. Age, gender en salary uit Fourth white paper (p.20) door CoESS – Aproser, 2013, Madrid¹⁴) zien we ook een duidelijke oververtegenwoordiging van mannen.

¹³ BO = bewakingsonderneming

¹⁴ CoESS – Aproser (2013, 14 maart), Fourth white paper | The socio-economic added value of private security services in Europe. Madrid

Bij kennisname van de opleiding geeft niemand van de respondenten aan dat het Centrum Leerlingenbegeleiding (CLB) daarbij een rol heeft gespeeld. Nochtans is één van de kernopdrachten van het CLB¹⁵ de leerlingen bijstaan in hun onderwijsloopbaan en aldus gericht informatie aan te reiken en te verspreiden over opleidingen. Het CLB heeft een cruciale informerende rol inzake de begeleiding van leerlingen in hun studiekeuze. Er zijn geen studies voorhanden die zich verdiepen in de reden waarom leerlingen kiezen voor een opleiding ter voorbereiding van de bewakingssector (zie respondenten gegevens). We merken echter wél dat er **weinig concrete informatie ter beschikking** is voor de **doorstroming van leerlingen naar de sector** (zie punt 4.1.2. Beginsituatieanalyse)

Een opmerkelijk resultaat is dat 20 respondenten (39%) aangeeft daadwerkelijke interesse te hebben voor de bewakingssector als motivatie om te kiezen voor de opleiding 7BSO. Dit is ooit anders geweest¹⁶. Meestal kozen leerlingen voor de bewakingssector in de hoop om vroeg of laat in een andere veiligheidssector te kunnen werken. De politie is een lange tijd de 'droomsector' geweest van leerlingen. De laatste jaren zien we een stijging van het aantal mensen die zeer bewust voor de bewakingssector kiest. Dit is positief, maar we weten (nog) niet waarom dit zo is. Worden leerlingen beter geïnformeerd? Is de bewakingssector populairder geworden? Zijn er bepaalde elementen die de bewakingssector aantrekkelijker maken voor toekomstige werknemers? Dit zijn interessante vragen voor verder onderzoek. Het feit dat ook 11 respondenten (23%) aangeeft geboeid te zijn door de inhoud van de job is een positieve evolutie die noopt tot verdere wetenschappelijke reflectie.

De **voorkeur van tewerkstelling van de jongeren** gaat uit naar de **bewakingssegmenten die actiegericht** zijn en waar enig etiket 'suspense' aanhangt. Merendeel van de vacatures zijn nochtans voor de statische en mobiele bewaking met accent op receptiediensten, kantoorbewaking, winkelbewaking, toegangscontrole, erfgoedbewaking, consortiumbewaking, parkeercontroles, brand en veiligheidswacht (zie infra).

Daarbij is het opvallend dat leerlingen in de opleiding Veiligheidsberoepen weinig interesse tonen in drone-bewaking/mobiele camera's, met andere woorden in het innovatieve aspect van de bewakingssector. Dit kan te wijten zijn aan het ontbreken van de nodige technische skills of aandacht voor dit segment.

Het is logisch dat leerlingen hoofdzakelijk kiezen voor wat we noemen 'de standaardsegmenten' binnen de bewakingssector. Mobiele bewaking, evenementbeveiliging, CIT (Cash-In-Transit) en bewaking met honden zijn 'zichtbare' bewakingsopdrachten. Dit impliceert een zekere manier van werken ten voordele van het imago van de bewakingsagent. Nochtans zijn de mogelijkheden veel gevarieerder. Innovatieve bewakingsopdrachten gaan steeds belangrijker worden en talenkennis (infra) wordt steeds meer gegeerd.

Zoals vermeld is het belangrijk om een **waarheidsgetrouw, realistisch** beeld te **schetsen** van de bewakingssector onder leerlingen.

¹⁵ Department Onderwijs en Vorming Vlaanderen (z.d.). Opdrachten van het CLB. Geraadpleegd op 14 juli 2020 van <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/opdrachten-van-het-clb#vier>

¹⁶ Pashley, V. (2017). 7de jaar opleidingen en de private veiligheidssector. Wederzijdse maximale opportuniteit. Ugent.

Dit kan ertoe leiden dat een breder profiel van leerlingen bewuster kiest voor een toekomst binnen de private veiligheidssector (vb. leerlingen met een achtergrond in informatica, talen, enz).

De bewakingssector is namelijk zeer gevarieerd met een brede waaier aan segmenten die voor leerlingen doorgaans onbekend zijn. En onbekend maakt onbemind. WPL kan met andere woorden ook gericht zijn op technische en administratieve opdrachten.

Beeldmateriaal en ad hoc informatiebrochures toekomstige leerlingen helpen om een beter idee te krijgen van de professionele en doorgroeimogelijkheden in de bewakingssector. Dergelijke maatregelen kunnen eveneens nuttig zijn om een **breder profiel**, o.a. ook vrouwen aan te trekken om het tekort aan competente bewakingsagenten op te vangen.

De politie bijvoorbeeld stelde enkele jaren geleden beeldmateriaal ter beschikking in functie van rekrutering (video, fotomateriaal, reclame) om een breder publiek aan te trekken. De politie is eveneens een gevarieerde sector waar niet alleen interventie centraal staat maar ook wijkwerking, slachtofferhulp enz.

Ook belangrijk zijn de **doorgroeimogelijkheden**. Wie in de bedrijfswereld terechtkomt merkt dat **ervaring en 'skills'** belangrijker zijn dan louter theoretische achtergrondkennis. Dit impliceert dat mensen met een gedegen praktijkervaring kunnen doorstromen naar een leidinggevende positie.

De scholen leggen het accent op het taalvak Nederlands (zie infra). Toch is een gedegen kennis van andere **talen** zoals Frans en Engels, een **meerwaarde** binnen de bewakingssector. Wijzen op de meerwaarde van talenkennis in functie van doorgroeimogelijkheden, contact met de klanten en partnerondernemingen is aangewezen.

Bij het organiseren van het **WPL** is het belangrijk dat de bewakingsonderneming de casusvraag inhoudelijk afstemt op het **curriculum (de leerdoelstellingen)** van de leerlingen. Het uitgangspunt van de casusvraag is de opgedane theorie afstemmen met de praktijk. Opleidingsonderdelen worden doorheen het schooljaar verspreid gegeven waardoor een navraag bij de school naar de behandelende leerstof en het afstemmen van lesdoelen noodzakelijk is.

Er is een **grote groep gemotiveerde leerling kandidaat bewakingsagenten** (bijna 4 op 5) die aan de slag wil gaan in de bewakingssector op basis van WPL. Maar liefst 80% is heel tevreden over zijn of haar deelname aan het project. 1 op 5 leerlingen laat 'nog ruimte' open om meer kennis, inzicht en praktijk te verwerven in functie van een job in de bewakingssector.

'Bewaking op de werkvloer' wordt als meerwaarde beschouwd door de leerlingen. We kunnen stellen dat WPL in de vorm van een werkbezoek en casusvraag een alternatief is voor een stage. Toch blijft de **vraag naar meer praktijkervaring**.

4.4.2 Bevraging bewakingsondernemingen en scholen

Hier geven we de evaluatie van het pilootproject 'Bewaking op de werkvloer' door de deelnemende partners. We hebben de betrokken partners gevraagd hoe zij het werkplekieren-

werkbezoek en casusvraag - in de private veiligheidssector ervaren én of zij dit een alternatief vinden voor stages.

In totaal hadden we 6 respondenten langs partnerzijde: 4 bij de bewakingsondernemingen en 2 bij de scholen.

BewakingsOnderneming	Respondentenaantal bevraging BO
Securitas	1
SERIS Security	2
Trigion	1
Totaal aantal respons:	4

Overzicht 2: Deelnemende bewakingsondernemingen - schooljaar 2019-20

Drie erkende bewakingsondernemingen hebben deelgenomen aan het pilootproject.

Aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst (zie bijlage 4) gaan we na of:

- WPL een alternatief is voor de stage.
- Leerlingen voldoende inzicht krijgen in de werking van een bewakingsonderneming en het takenpakket van een bewakingsagent.
- De opleiding in het algemeen en WPL in het bijzonder tegemoet komt aan de kennis en expertise (cfr. profiel) van toekomstige kandidaat bewakingsagenten.
- Leerlingen een beter zicht krijgen op de vragen en verwachtingen van bewakingsondernemingen i.f.v. sollicitaties.
- Leerlingen gerichter kiezen voor een job in de bewakingssector.
- Leerlingen een beter zicht krijgen in de ruime segmenten en het gevarieerde takenpakket van de bewakingssector.
- De opleiding voldoende rekening houdt met opleidingsonderdelen en practica die afgestemd zijn op het werkveld.
- Leerlingen voldoende kunnen werken aan de verwachte competenties van een bewakingsagent.

School	Respondentenaantal bevraging school
GO! Lyceum Gent	1
IVV Gent	1
Totaal aantal respons:	2

Overzicht 3: Deelnemende scholen - schooljaar 2019-20

Twee scholen hebben deelgenomen aan het pilootproject. Aan de hand van een semigestructureerde vragenlijst (zie bijlage 5) gaan we na of:

- WPL een alternatief is voor de stage.
- De kwaliteit van de opleiding sterker is geworden door WPL toe te voegen aan het curriculum.
- De leerdoelstellingen binnen het curriculum overeenkomen met de noden van de praktijk (cfr. coherentie opleidingsvisie en de praktijk van de bewakingsagenten).
- De leerlingen voldoende kennis genereren voor een job in de bewakingssector.

Methodologie bevraging partners

We hebben gewerkt met een online semigestructureerde vragenlijst die werd afgenomen met afwisselend gesloten en open vragen. Daarna werd met de respondentengroep een kort online feedback- en verdiepingsgesprek gehouden over hun bevindingen. We hebben de resultaten van beide methoden met elkaar vergeleken en afgetoetst.

Let wel: aangezien het aantal respondenten beperkt is kunnen er geen veralgemeningen worden gemaakt. Dit is ook niet de bedoeling van de evaluatie. We trachten een overzicht te krijgen van de meerwaarde van het WPL en welke aanbevelingen we kunnen meegeven voor de toekomst op basis van de antwoorden van zowel de bewakingsondernemingen als de scholen. Hierbij vergelijken we de visies van de leerlingen met die van de deelnemende partners.

4.4.2.1 Resultaten

Algemene informatie over de scholen en de bewakingsondernemingen

De twee respondenten van de Gentse scholen, GO! Lyceum en IVV, zijn de opleidingscoördinatoren van de richting Veiligheidsberoepen. Zij waren in alle fasen van het project betrokken.

IVV heeft wekelijks 4u WerkPlekLeren op het programma staan en GO! Lyceum 2u. Beide scholen besteedde dit schooljaar 20u WPL binnen de private veiligheidssector. Zij geven aan

dat het wenselijk is om in de toekomst meer uren op te nemen voor het project gelet op de ervaring die de leerlingen ermee opdoen.

Van elke bewakingsonderneming - Securitas, SERIS Security, Trigion - hadden we minstens 1 respondent met een managementfunctie (branch manager, area manager) of operationele (site-coördinator, recruiter) achtergrond. Zij waren in de ontwerp- en/of uitvoerende fase betrokken.

De volgende segmenten zijn operationeel in alle bewakingsondernemingen: statische, mobiele én maritieme bewaking. SERIS security en Trigion onderscheiden zich van Securitas op vlak van dronebewaking/mobiele camera's (innovatie). Geen van de drie bewakingsondernemingen heeft geldtransportbewaking (CIT) als operationeel segment.

Tijdens de werkbezoeken lieten de bewakingsondernemingen volgende segmenten binnen de havenindustrie (automobiel, chemie, containerterminal), retail en lokale overheden aan bod komen:

- mobiele en statische bewaking met het accent op receptie-en onthaal
- kantoorbewaking
- toegangscontrole
- brand- en veiligheidswacht
- winkelbewaking
- parkeerwacht

De drie bewakingsondernemingen geven aan dat hun meeste vacatures vertegenwoordigd zijn in de statische en mobiele bewaking met het accent op onthaal en receptie, kantoorbewaking, winkelbewaking, parkeerwacht, brand- en veiligheidswacht en maritieme bewaking. Terwijl jongeren meer interesse hebben in actiegerichte segmenten.

Zowel de bewakingsondernemingen als de scholen geven aan dat het contact met elkaar over het algemeen vlot (goed tot zeer goed) verliep. Voor het werkbezoek werden de leerdoelstellingen met elkaar afgestemd en nadien was er een onderlinge (tussentijdse) evaluatie.

Het werkbezoek en de casusvraag

Volgende leerdoelstellingen kwamen aan bod tijdens het werkbezoek en de casusvraag:

1. overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
2. kennis over de werking van een bewakingsagent
3. kennis over de bewakingssector
4. kennis over de klanten van de bewakingssector
5. en andere: ambitie bij jobkeuze en -attitude

De scholen geven aan dat de leerlingen meer inzicht hebben gekregen in de werking van de bewakingssector en de functie van de bewakingsagent. Als we dit vergelijken met de visie van de bewakingsondernemingen dan zien we dat de antwoorden overeenstemmen. Alleen vinden zij dat de leerlingen eveneens een betere perceptie krijgen over het cliënteel (particulieren - bedrijven - overheid), een gerichtere jobkeuze en de gehanteerde attitude als bewakingsagent.

De bewakingsondernemingen geven aan dat alle leerdoelstellingen aan bod zijn gekomen tijdens de werkbezoeken en de casusvragen terwijl leerlingen enkel het accent leggen op het takenpakket van de bewakingsagent en de kennis over de bewakingsonderneming. Dit kan methodologische verantwoord worden door de behoorlijke lange tijd tussen het enige afgelegde werkbezoek in semester 1 en het invullen van de vragenlijst in semester 2 van het schooljaar of door de jonge mentaliteit van de leerling an sich.

Volgens de opleidingscoördinatoren levert de casusvraag een meerwaarde voor een breed scala aan (vakspecifieke) opleidingsonderdelen: bewakingsrecht, communicatieve vaardigheden, psychologische conflicthantering, deontologie, private veiligheid en het taalvak Nederlands. Bewakingsondernemingen vinden dat de leerlingen eveneens in aanraking zijn gekomen met algemeen recht, publieke veiligheid en in mindere mate aan EHBO en andere (observering en rapportering).

Het werkbezoek en de casusvraag werden besproken en geëvalueerd met de leerlingen in het vak van de (begeleidende) WPL-leerkracht.

Op de vraag of een werkbezoek de leerlingen voorbereidt op een job in de bewakingssector antwoordden zowel de scholen als de bewakingsondernemingen positief. Ze geven hierbij meerdere redenen aan:

- De leerlingen hebben voldoende contact gehad met bewakingsagenten die hen uitleg verschaften over hun opdracht en de taken die ze uitvoeren.
- Ze kregen een eerste inzicht in het werkveld (de praktijk).
- De leerlingen hebben kennis gemaakt met de verschillende segmenten van de bewakingssector. >>

- Het WPL is een waardig alternatief voor de stage aangezien de leerlingen hierdoor toch een beeld krijgen van de praktijk.

Opmerkelijk is het resultaat uit de online-bevraging op de vraag of een casusvraag de leerlingen voorbereidt op een job in de bewakingssector. De scholen hebben negatief geantwoord en de bewakingsondernemingen positief.

De bewakingsondernemingen motiveerden hun antwoord als volgt. Een casusvraag impliceert dat leerlingen realistische oefeningen aangereikt krijgen waarbij ze 'out-of-the-box' of multidisciplinair moeten nadenken. Ze moeten zich kunnen inleven in de praktijk van de bewakingsagent en gebruik maken van bestaande procedures en instructies. Daarenboven moeten ze beroep doen op hun probleemoplossend vermogen en zelfredzaamheid.

De scholen daarentegen zeggen dat de casusvraag niet de verwachte meerwaarde oplevert ondanks de interessante link naar vakspecifieke opleidingsonderdelen. Het is met andere woorden geen 'echte' voorbereiding op een job als bewakingsagent.

We hadden verwacht dat de resultaat net tegenovergesteld zouden zijn aangezien een casusvraag een bestaand probleem analytisch tracht te benaderen waarbij leerlingen beroep moeten doen op kennis van meerdere opleidingsonderdelen. Tijdens het verdiepingsgesprek gingen we hier dan ook verder op in.

In het gesprek werd het online-bevragingsresultaat echter genuanceerd. De scholen verduidelijken hun antwoord door de stellen dat de casusvraag wel degelijk een meerwaarde biedt maar het cruciaal is dat hieraan een werkbezoek gekoppeld blijft. Daarnaast zijn ze vragende partij om een betere begeleiding te voorzien. Hiermee bedoelen ze dat de leerlingen meer ondersteuning nodig hebben voor het oplossen van de casus zodat ze een beter zicht krijgen in de context waarbinnen de problematiek zich voordoet. Het is eveneens nuttig om on-site feedbackmomenten in te voeren.

Werkplekleren en suggesties voor de toekomst

In het bovenstaande hebben we een overzicht gekregen van de resultaten van de casusvraag en het werkbezoek. Maar hoe staan de bewakingsondernemingen en de scholen tegenover het WerkPlekLeren (WPL) als geheel? In wat volgt zoomen we dieper in op de resultaten van het project in zijn totaliteit.

De scholen geven aan dat het verloop van het WPL (werkbezoek en casusvraag) redelijk goed tot goed verliep voor de leerlingen. Ze onderlijnen hierin het belang van de pedagogische rol van de werkpostoverste of de begeleider van de bewakingsonderneming.

Volgens de bewakingsondernemingen verliep het WPL goed tot zeer goed. Ze geven aan dat de communicatie vlot verlopen is én dat de leerlingen op een constructieve manier hebben deelgenomen aan het project. Daarenboven is alles tijdig verlopen volgens de gemaakte afspraken. Een belangrijke reactie van de bewakingsondernemingen betreft de interne organisatie van WPL. Misschien kan er in de toekomst meer aandacht worden besteed aan ondersteuning voor bewakingsondernemingen (cfr. hulp organisatie en administratie).

Zowel de scholen als de bewakingsondernemingen geven aan dat de leerlingen voldoende inzicht en kennis hebben verworven aan de hand van WPL. Daartegenover zijn ze minder positief met betrekking tot de praktijkervaring. Hiervoor blijven alle betrokkenen aankaarten dat een stage het meeste inzicht geeft in het werkveld.

Naar analogie met de vragenlijst voor de leerlingen hebben we aan de hand van 6 stellingen (zie bijlage 4 en 5) gevraagd of leerlingen voldoende voorbereid zijn op een job in de bewakingssector:

- Zowel de scholen als de bewakingsondernemingen zijn het eens met de stelling dat leerlingen gemotiveerd zijn om een job te vinden in de bewakingssector. Dit stemt overeen met de resultaten van de leerlingen;
- De scholen zijn het eerder eens dat de leerlingen voldoende inzicht hebben verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector door het werkplekleren, terwijl de bewakingsondernemingen zich neutraal tot eerder eens uitlaten. Ook dit is in overeenstemming met de resultaten van de leerlingen waarbij bijna 75% van de leerlingen aangeeft voldoende inzicht te hebben verkregen om aan de slag te gaan in de bewakingssector
- Zowel de scholen, de bewakingsondernemingen als de leerlingen zijn allemaal tevreden over hun deelname aan het werkplekleren
- In lijn met de verwachtingen (supra) geven de scholen en 1 BO-respondent¹⁷ aan dat de leerlingen onvoldoende praktijkervaring hebben opgedaan tijdens het werkplekleren. 3 BO-respondenten geven, net als de leerlingen, aan dat de er wél voldoende praktijkervaring werd opgedaan
- Twee BO-respondenten en één school zijn het (eerder) eens met de stelling dat de leerlingen tijdens het werkplekleren datgene wat ze in de klas hebben geleerd kunnen toepassen in de praktijk. Eén BO-respondent spreekt zich hierover neutraal uit. Eén school en één BO-respondent zijn het (eerder) oneens met deze stelling
- De scholen en één BO-respondent gaan akkoord met de stelling dat de leerlingen voldoende kennis hebben verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector. Dit resultaat ligt in dezelfde lijn met de resultaten van de leerlingen. Twee BO-respondenten antwoorden neutraal en één gaat eerder niet akkoord.

---

¹⁷ BO-respondent = een respondent van een bewakingsonderneming

Kracht- en werkpunten

In overzicht 4 geven we de kracht- en werkpunten van WPL volgens de mening van de bewakingsondernemingen en de scholen.

Bewaking op de werkvloer - Werkplekleren	
Krachtpunten	Werkpunten
<ul style="list-style-type: none"> • Realiteitsbeeld leerlingen verhogen • Motivatie leerlingen verhogen • Kennis en inzicht van leerlingen verhogen in de bewakingssector • Laat toe om theorie geleerd in de klas toe te passen in de praktijk a.d.h.v. casusvraag • De leerlingen kunnen zichzelf voorstellen als kandidaat, vragen stellen • De bewakingsonderneming kan leerlingen monitoren i.f.v. aanwerving • Vacatures – werkposten voorstellen • De bewakingsonderneming aan sich wordt in de kijker gesteld waardoor de onderneming de kans krijgt om zich te profileren t.o.v. de andere marktspelers (marktdifferentiatie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Meer werkbezoeken (meer segmenten en sectoren binnen de bewakingsondernemingen - zie punt 5.2.1. Werkbezoeken) om ruimere kennis op te doen. • Meer aandacht naar case en betere afstemming, voorbereiding • Betere algemene werkbezoekvoorbereiding • Echte leerlingenstage (voor selecte groep – zie punt 6. Praktische en beleidsaanbevelingen)

Overzicht 4: Kracht- en werkpunten van WPL door deelnemende partners

4.4.2.2 Kritische bedenkingen en besluit

Uit de evaluatie blijkt dat zowel de scholen en bewakingsondernemingen tevreden zijn over hun deelname aan het project. Ondanks sommige werk- en verbeterpunten is er consensus: het project was een meerwaarde. De verschillende betrokkenen geven aan dat een echte stage de voorkeur geniet, maar dat is juridisch niet mogelijk. Het WPL in de vorm van een werkbezoek en casusvraag wordt dan ook aanzien als een alternatief voor stage (zie punt 5.1.3. Opportuniteit en onderzoeksvraag) en laat dit net de bedoeling zijn van het project.

Zowel de scholen als bewakingsondernemingen geven aan interesse te hebben in een vervolgtraject voor 'Bewaking op de werkvloer', als geïntroduceerd WPL binnen de private veiligheidssector. 'Bewaking op de werkvloer' blijkt een goede en aanvaardbare WPL-vorm binnen de huidige context. Dit WPL kan evenwel kwalitatief en kwantitatief verbeterd worden waarbij meer nagedacht moet worden over een efficiënte flow, betere afstemming tussen de organiserende partijen en betere omkadering voor de leerlingen in functie van de casusvraag.

De **kwantitatieve en kwalitatieve verbeteringen** benoemd door de organiserende partijen vanuit hun lessons learned staan hieronder in tabel 8 opgesomd.

	Kwantitatief	Kwalitatief
Werk- bezoek	<ul style="list-style-type: none"> • Meer werkbezoeken, zodat meerdere segmenten aan bod komen en de beroepsrealiteit- en mogelijkheden binnen bewakingssector van leerlingen vergroot 	<ul style="list-style-type: none"> • SPoC - Single Point of Contact aanstellen - bij personeelwissel die ook communiceren • Bedrijfspresentatie <ul style="list-style-type: none"> ◦ Aandacht voor korte en bondige inhoud PPT ◦ Meer tijd naar rondleiding en gesprekken ◦ Doorgroeimogelijkheid en benadrukken
Casusvraag		<ul style="list-style-type: none"> • SPoC - Single Point of Contact aanstellen • Meer omkadering van vraag tijdens oplossen • Feedback casusvraag tijdens werkbezoek implementeren • Opmaak stappenplan ter voorbereiding en uitvoering casusvraag
WPL algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiden naar leerlingen van 7TSO Integrale veiligheid • Suggestie: Brede, algemene WPL-inplanning voor alle veiligheidsberoepen 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie WPL - betere voorbereiding en afstemming met de praktijk

	<p>(bewaking, douane, politie, ...) in het eerste semester én</p> <p>Keuze WPL-inplanning waarbij enkel de gemotiveerde leerlingen nog bij een uitverkoren veiligheidsberoep op bezoek gaan in tweede semester van het schooljaar.</p>	
--	--	--

Tabel 9: Kwalitatieve en kwantitatieve verbeteringen WPL

5 Aanbevelingen

We geven op basis van de bovenstaande evaluatieresultaten in deze sectie enkele praktische en beleidsaanbevelingen mee voor de toekomst.

Hoewel de meerderheid van de respondenten aangeeft dat er meer nood is aan een gerichtere praktijkkennis wordt het WPL (Werkplekleren) in de vorm van een werkbezoek en een casusvraag als een (voorlopig) alternatief beschouwd voor de leerlingenstage. Leerlingen oefenen géén bewakingsactiviteiten uit. Ze leren observerend en denken actief na door participatie.

1. Om WPL binnen de private veiligheidssector te realiseren is het noodzakelijk dat het contact tussen de scholen en bewakingsondernemingen sneller en concreter op elkaar wordt afgestemd met betrekking tot de behandeling van casussen en werkbezoeken. Het **aanstellen van een SPoC** - Single Point of Contact (één vaste contactpersoon) m.b.t. de organisatie van het WPL, het werkbezoek en de casusvraag is een noodzakelijke vereiste om een efficiënte opvolging te garanderen.
2. Vandaag de dag is het WPL reeds vervat in het curriculum van 7BSO Veiligheidsberoepen maar in de meeste gevallen zeer beperkt ingevuld (bv. gastsprekers). Het is slechts één vorm van werkplekleren. **WPL als werkbezoek en casusvraag** kan eveneens opgenomen worden **in het curriculum**. Indien in de toekomst leerlingenstages in deze sector gerealiseerd worden, kan het werkbezoek en casusvraag een opstap zijn naar een echte stage. Onderwijskoepels kunnen hierin een belangrijke rol spelen.

Leerlingen zijn er zich weinig van bewust dat er **doorgroeimogelijkheden** zijn binnen de bewakingssector. Nochtans is het belangrijk om de leerlingen hiervan bewust te maken. Niet alleen het takenpakket en de (toekomstgerichte) skills van een bewakingsagent zijn belangrijk maar ook de interne werking (cfr. hiërarchische structuur, de communicatieflow, de te volgen procedures, ...) van een bewakingsonderneming. Indien WPL als werkbezoek en casusvraag toegevoegd wordt aan het curriculum komen we hieraan tegemoet.

3. Aangezien het juridisch kader van deze opleiding federaal wordt uitgetekend (cfr. Commissie Opleiding Bewaking) geldt dat ook de Franstalige onderwijsgemeenschap en de bewakingsondernemingen baat kunnen hebben bij de opportuniteiten die dit project zichtbaar heeft gemaakt.

‘Bewaking op de werkvloer’ kent immers geen juridische belemmeringen en kan inspirerend zijn voor andere Vlaamse scholen met de studierichting Maatschappelijke Veiligheid en de Franstalige secundaire scholen uit de Federatie Wallonië-Brussel met de opleiding Assistant/e aux métiers de la prévention et de la sécurité.

De **breder bekendmaking** van dit WGA/WPL-alternatief bij alle private bewakingsondernemingen en interne bewakingsdiensten zorgt ervoor dat ook meer bewakingssegmenten en sectoren kunnen worden aangesneden en elke onderneming

de kans krijgt om de instroom van jong afgestudeerden beter te bewerkstelligen in samenwerking met de scholen.

4. De toekomst van de sector zal steeds meer gericht zijn op **innovatieve bewakingsopdrachten**. Het is dan ook belangrijk om de opleiding hierop af te stemmen.

WPL speelt hierin een cruciale rol alsook de sector zelf om dit innovatieve facet te belichten. Het stuk innovatie kan onder de noemer van 21ste eeuwse vaardigheden opgenomen worden in het leerplan 7BSO Veiligheidsberoepen en het cursusmateriaal.

Daarbij denken wij dat het aangewezen is om **vakspecifieke opleidingsonderdelen inhoudelijk en op geregelde tijdstippen af te stemmen tussen de scholen, het werkveld en de sector**. Door de mogelijkheid van WPL in de bewakingssector staan niet alleen leerlingen, maar ook leerkrachten en opleidingscoördinatoren in rechtstreeks contact met het werkveld waardoor zij ook geüpdatet worden. Die synergie zorgt voor relevante informatie die bottom-up kan worden aangewend in het (mogelijks) snel en efficiënt bijschaven van het leerplan 7BSO Veiligheidsberoepen en alsook de eigen vakbekwaamheid.

5. Voortgaande op de vorige aanbeveling kan het nuttig zijn om de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen (en 7TSO Integrale Veiligheid) meer zichtbaar te maken voor leerlingen die een vooropleiding hebben genoten binnen de **informatica**. Op die manier kan er meer ingespeeld worden op arbeidsmarktorientering van leerlingen en de innovatieve competentienoden van de sector.

Het is de bedoeling dat de erkende opleidingsinstanties samen met de beroepssector nadenken over hoe gericht diverse profielen bereiken en aantrekken.

Overkoepelende en gestroomlijnde sector-, opleidings- en scholeninformatie aanbieden aan het brede publiek is een mogelijke oplossing. CLB kan hierbij een rol opnemen in het verspreiden van de informatie en gericht doorverwijzen van leerlingen naar de opleiding.

6. Uit de evaluatie blijkt duidelijk dat er meer nood is aan feedback en begeleiding van alle betrokkenen met betrekking tot de casussen. Om dit te bewerkstelligen zal Onderwijscentrum Gent een **draaiboek met concrete (eind-) doelstellingen** voorzien, waar alle betrokkenen mee aan de slag kunnen. Het lijkt ons zinvol dat als dergelijk WPL elders wordt georganiseerd, ook een soortgelijk draaiboek wordt opgemaakt.
7. We raden aan om bij de organisatie van het WPL in de vorm van een werkbezoek en een casusvraag, te werken met een **geheimhoudings- of vertrouwelijk document** ter ondertekening van scholen en leerlingen. Dit is nodig gezien de wettelijk vastgelegde discretieplicht van een bewakingsagent; deze moet immers omgaan met vertrouwelijke informatie bij de bewakingsondernemingen en hun klanten.
8. Om de relevantie van de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen concreet aan te tonen, is het belangrijk om zicht te hebben op de **uitstroomgegevens**. Op dit moment zijn dergelijke data niet voorhanden. >>

9. Bewaking op de Werkvloer als WPL wordt ervaren als zinvol. De vraag naar meer praktijkervaring en het belang hiervan voor de beroepsopleiding doet ons pleiten voor het **realiseren en regulariseren van leerlingenstage als WPL** in het Vlaams regulier secundair onderwijs. Vandaag is het niet mogelijk om stage te organiseren binnen de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen, alsnog breder uitgedrukt, in het studiegebied Maatschappelijke Veiligheid (zie ook Bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?) omdat:
- bewakingsactiviteiten uitoefenen¹⁸ alleen kan met het nodige behaalde bewakingsattest bij een erkende onderwijsinstantie, aanstelling bij een erkende werkgever en het bekomen van een identificatiekaart¹⁹.
  - het noodzakelijk is om te slagen in het psychotechnisch onderzoek (PTO) en medische testen vóór de aanvang van de uitoefening van bewakingsactiviteiten.
  - het proces van pre-screening (48u) en het veiligheidsonderzoek (max. 6 maand) lang duurt, wat nadelig uitdraait voor de investeringskost van de bewakingsonderneming en de leerling, wanneer de kandidaat bewakingsagent niet slaagt in de veiligheidsscreening en aldus niet aan de slag mag. Het snel weten is zowel een win voor de werkgever als de potentiële 'leerling' bewakingsagent.

Om **stage te implementeren** suggereren wij:

- om te werken met **tijdelijke identificatiekaarten** en de procedure door te trekken naar de erkende secundaire scholen met de studierichting Maatschappelijke Veiligheid, zoals nu al gebeurt bij de bewakingsondernemingen als erkende opleidingsinstantie.

Met een tijdelijke identificatiekaart kan een bewakingsonderneming bepalen in welke bewakingssegmenten en -sectoren een leerlingenstage kan plaatsvinden. Het aantal beschikbare stageplaatsen bij de bewakingsonderneming als dienstverlener is eveneens gebonden aan het akkoord van zijn klant

- om verdere **aansprakelijkheden** uit te pluizen via Edulex²⁰ en de arbeidswetgeving²¹. Beide bronnen worden momenteel aangewend om o.a. **stageduur en werkomstandigheden** van diverse opleidingen vast te leggen. >>
- om inzake **discretieplicht** (Wet Jambon) een geheimhoudings- of vertrouwelijke clause contractueel op te nemen

¹⁸ Vigilis (z.d) Hoe word ik bewakingsagent? Eerst opleiding. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://vigilis.ibz.be/Pages/main.aspx?Culture=nl&pageid=bewaking/bewakingsagent/bewakingsagent>

¹⁹ Wet tot regeling van de private en bijzondere veiligheid. (2017, 2 oktober). Afdeling 4: Identificatiekaarten, art. 76. Geraadpleegd op 14 juni 2020, van

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2017100208&table_name=wet

²⁰ Omzendbrief inzake leerlingenstages, observatieactiviteiten en praktijklessen op verplaatsing in het voltijds gewoon secundair onderwijs en BuSO OV4: overzicht van vigerende regelgeving en aansprakelijkheid (2015, 31 augustus)

²¹ Codex over het welzijn op het werk Boek X.- Werkorganisatie en bijzondere werknemerscategorieën Titel 4.- Stagiairs

- het **jaarplan** tijdig aan te passen – bijvoorbeeld in semesterblok 1 theoretische examens i.f.v. Veiligheidstechnieken (o.a bewakingsrecht) afleggen (bij Selor) zodat een tijdelijke identificatiekaart kan worden afgeleverd en in semesterblok 2 de overige vakken, aangevuld met stage-uren
- om ervoor zorgen dat de **veiligheidsvereisten, de medische testen en het PTO** voldaan zijn voor de aanvang van de stage. Dit geeft de bewakingsonderneming als erkende werkgever de mogelijkheid om de tijdelijke identificatiekaart tijdig aan te vragen voor zijn leerling-stagiair.
De veiligheidsvereisten omvatten nu een volledige screening. De duurtijd kan oplopen tot 6 maand. Aan te bevelen is om de maximale duurtijd van de screening te beperken bijvoorbeeld door de mogelijkheid te voorzien om dit te vervangen door een uittreksel uit het strafregister
- om de **financiële last** van het behalen van het PTO-attest niet bij de leerlingen te leggen en dit om Gelijke onderwijskansen (GOK) te garanderen en uitsluiting te voorkomen
- om de **stagemogelijkheden in alle veiligheidssectoren** (bv. voetbalsteward, gemeenschapswacht, politie, defensie, brandweer) beter **op elkaar af te stemmen**. Dan kan de stage voor een leerling uit de studierichting Maatschappelijke Veiligheid worden ingericht volgens de motivatie, de competenties en de sectorvoorkeur van de leerling. Zo wordt het totaal aantal stagekandidaten beter verspreid over de sectoren en zal de oriëntering van de leerling beter verlopen. Hierbij onderstrepen we het belang van WPL in de vorm van observatieactiviteiten in elke veiligheidssector in de eerste helft van het schooljaar zodanig dat de leerling een gerichtere stagekeuze kan maken
- om **inspiratie** op te doen **bij** onze noorderburen. Binnen de tweejarige MBO2 (Middelbaar BeroepsOnderwijs)-**opleiding Beveiliging (NQF2)** is stage immers een vast onderdeel.

Wij vragen aan de wetgevende overheden om hiervoor de nodige acties te ondernemen.

6 Samenvatting

Het pilootproject ‘Bewaking op de werkvloer’ is als WGA/WPL geslaagd in zijn missie. Het biedt een antwoord op de doelstellingen geformuleerd vanuit het project Skills Navigator, de scholen, de bewakingsondernemingen en de jongeren. WPL in de vorm van een werkbezoek en casusvraag komt ten goede aan de kwaliteit van de opleiding, de motivatie, de competenties, de arbeidsrealiteit van de kandidaat bewakingsagent én is een aanvaardbaar alternatief voor leerlingenstage.

Figuur 2: Noden Bewaking op de werkvloer

Een 70-tal leerlingen van 7BSO Veiligheidsberoepen uit twee Gentse scholen – IVV en GO! Lyceum - kregen de kans om klantensites van bewakingsondernemingen – Securitas, SERIS Security en Trigion - te bezoeken. Door dit initiatief wordt hun blik op de beroepsrealiteit van een bewakingsagent vergroot en worden ze beter toegeleid naar een job in de bewakingssector waardoor er wordt ingespeeld op het kwalitatief tekort aan bewakingsagenten in Vlaanderen.

6 van 10 geplande werkbezoeken werden uitgevoerd. 4 werkbezoeken zijn geannuleerd wegens Covid 19.

Uit de evaluatiebevraging over ‘Bewaking op de werkvloer’ blijkt dat zowel de leerlingen als de scholen en bewakingsondernemingen aangeven dat dit WGA/WPL als meerwaarde wordt beschouwd. 80% van de leerlingen én alle deelnemende scholen en bewakingsondernemingen zijn (heel) tevreden over hun deelname aan het WPL

Na de WPL-beleving zijn 4 op de 5 leerlingen gemotiveerd om aan de slag te gaan in de bewakingssector. 1 op 5 leerlingen laat ‘nog ruimte’ open om meer kennis, inzicht en praktijk op te doen als voorbereiding op een job als bewakingsagent.

We kunnen stellen dat ‘Bewaking op de werkvloer’ (werkplekieren in de vorm van een werkbezoek en casusvraag) als een alternatief voor leerlingenstage kan worden aangereikt.

Bewaking op de werkvloer kent in zijn aangeboden WPL-vorm (werkbezoek en casusvraag) geen juridische belemmering omdat leerlingen op het werkbezoek geen bewakingsactiviteiten uitoefenen, en aldus niet over een identificatiekaart bewakingsagent hoeven te beschikken en aan zeer strenge veiligheidsvoorwaarden te voldoen.

In kader van de discretieplicht van een bewakingsagent, alsook de vertrouwelijkheid van bedrijfs- en schoolinformatie worden alle betrokken partijen, ook de leerlingen geresponsabiliseerd door het ondertekenen van een geheimhoudings- of vertrouwelijk document.

Leerlingen denken actief na over de casusvraag waarbij ze de theorie omzetten in praktijk en ze leren observerend door te participeren aan het werkbezoek op een klantensite van een bewakingsonderneming. De hulp van en de begeleiding door een werkpostoverste is verrijkend. Ze leren meer over de bewakingssector, de taken van een bewakingsagent en de bewakingsonderneming zelf.

Hoewel het initiatief de leerlingen, kandidaat bewakingsagenten een realistischer beeld van het beroep bewakingsagent biedt en hun kennis, inzicht wordt uitgebreid, blijft er toch nog de gezamenlijke vraag naar meer praktijkervaring, naar meer zelf doen en naar stage.

Naar aanleiding van deze evidence based praktijk gaven we negen aanbevelingen mee.

7 Bijlagen

Bijlage 1: Grensoverschrijdend samenwerken met Nederland?

Vanuit het grensoverschrijdend samenwerken in de context van Skills Navigator, werd ook voor dit project bekeken of er mogelijkheden waren tot samenwerken. Al vroeg in de projectfase werd een grensoverschrijdende samenwerking met Nederland, in het kader van dit pilootproject Bewaking op de werkvloer uitgesloten.

In dit luik gaan we in op twee aspecten, de wetgeving en het onderwijstraject, die zodanig verschillen dat grensoverschrijdend samenwerken niet evident is.

Verskil in wetgeving

Er is **geen uniforme wetgeving** over de private veiligheid (en opleiding) binnen de Europese Unie, wel bestaan er enkele richtlijnen.

De Confederation of European Security Services (CoESS) omvat 23 nationale werkgeversassociaties in Europese landen, waarvan 17 EU-lidstaten zijn. België wordt in CoESS vertegenwoordigd door APEG-BVBO. CoESS heeft een rol in de totstandkoming van de nationale wetgevingen omtrent private veiligheid. Daarnaast zijn ze voor een Europese standaard voor de bewakingswetgeving, wat erg moeilijk te verwezenlijken is vanwege de sterke diversiteit en verscheidenheid van de wetgevingen in de verscheidene landen.

In functie van bewakingsopleidingen ontwierp CoESS in samenwerking met Uni Europa (Europese vakbond) een basiscursus bewaking binnen het Leonardo Project, waarbij men de leden aanmoedigt om een minimum aan kwaliteitsnormen in de bewaking te garanderen²².

Verskil in onderwijstraject

Als we kijken naar het af te leggen **onderwijstraject** in het regulier onderwijs in Vlaanderen en Nederland voor het behalen van het basisattest 'bewakingsagent', zijn er verschillen en gelijkenissen.

Vlaanderen

In Vlaanderen wordt de éénjarige opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen (VKS4) ingericht door erkende²³ secundaire scholen op basis van strenge directieven²⁴ uitgevaardigd door FOD Binnenlandse zaken - Cel Private Veiligheid (Commissie Opleiding Bewaking)²⁵ en de

²² Vandichel, Tom (2010) Scriptie - De impact van de opleiding op de maatschappelijke visies van private bewakingsagenten: het onderzoeksdesign van een cohorte studie Veiligheidsopleidingen en hun cursisten: een wereld van verschil? – Ugent; https://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/458/179/RUG01-001458179_2011_0001_AC.pdf

²³ Vigilis (z.d) Lijst erkende opleidingsinstellingen. Geraadpleegd op 1 juni 2020 van <https://vigilis.ibz.be/Pages/main.aspx?Culture=nl&pageid=bewaking/bewakingsagent/opleiding/opleidingsinstellingen>

²⁴ Koninklijk besluit betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding, -ervaring en -bekwaamheid en inzake het psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende, uitvoerende of commerciële functie in een bewakingsonderneming, interne bewakingsdienst of opleidingsinstelling en de organisatie ervan (2018, 13 mei) Geraadpleegd op 14 juni 2020 van

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2018052311

²⁵ Koninklijk besluit betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding en -ervaring, de vereisten inzake psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende of uitvoerende functie in een bewakingsonderneming of interne

richtlijnen omtrent eindtermen en ontwikkelingsdoelen van de Vlaamse gemeenschap (Ministerie van Onderwijs en Vorming). De scholen maken gebruik van de cursus bewaking gefinaliseerd door APEG-BVBO en goedgekeurd door FOD Binnenlandse zaken.

De beroepsgerichte theorie-examens worden afgelegd zowel op school als bij Selor (het selectiebureau van de overheid) in opdracht van FOD Binnenlandse Zaken. Na het slagen in alle examens behaalt de leerling Veiligheidsberoepen een diploma secundair onderwijs of een studiegetuigschrift van het 3de leerjaar van de 3de graad van het secundair onderwijs gecertificeerd op VKS4, en een algemeen bekwaamheidsattest bewakingsagent.

In België is het niet wettelijk geregeld dat leerlingen uit erkende scholen binnen het reguliere voltijdse onderwijs bewakingsactiviteiten uitoefenen. Leerlingenstage is dus niet mogelijk. Het uitoefenen van bewakingsactiviteiten kan na het bekomen van een bewakingsidentificatiekaart.

Om deze bewakingsidentificatiekaart te bekomen, moet de kandidaat opgeleid zijn, geslaagd zijn voor medische en psychotechnische testen en aan strenge veiligheidsvoorwaarden voldoen. Pas als alle bovengenoemde wettelijke vereisten zijn voldaan kan een identificatiekaart worden bekomen en bewakingsactiviteiten worden uitgevoerd.

Er wordt wel gewerkt met tijdelijke identificatiekaarten voor kandidaat bewakingsagenten in opleiding bij een bewakingsonderneming als erkende opleidingsinstantie en werkgever. De tijdelijke kaart wordt afgeleverd aan de bewakingsagent voor een periode van maximum zes maanden. Dit kan op voorwaarde dat de bewakingsonderneming de strikte procedure inzake de tijdelijke identificatiekaart gevolgd heeft en de kandidaat bewakingsagent voldoet aan alle wettelijke voorwaarden.

Enkel de activiteiten vervat in de code EXE 10²⁶ kunnen met een tijdelijke kaart worden uitgevoerd. Alle andere bewakingsactiviteiten vereisen het bezit van de gewone identificatiekaart en mogen niet uitgeoefend worden met een tijdelijke kaart²⁷.

De FOD Binnenlandse Zaken verstrekte aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming een curriculum, waarin de wettelijke minimumvoorwaarden betreffende het lesprogramma en het profiel van de verschillende veiligheidsfuncties binnen het studiegebied Maatschappelijke Veiligheid zijn opgenomen. Dit curriculum fungeert als basiskader voor de ontwikkeling van de leerplannen²⁸.

---

bewakingsdienst en betreffende de erkenning van de opleidingen. (2006, 21 december), art. 97. Geraadpleegd op 2 september 2020 van http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2006122171&table_name=wet

²⁶ goederenbewaking en persoonscontrole met uitzondering van mobiele bewaking en bewaking in café- en dansgelegenheden en winkelinspecteur

²⁷ IBZ (z.d) De identificatiekaart voor bewakingsagenten. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van https://vigilis.ibz.be/upload/documents/idkaart-bewakingsagenten_2008-09.pdf

²⁸ Departement Onderwijs en Vorming Vlaanderen (z.d) Leerplannen. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://www.vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/organisatie-van-het-onderwijs/leerstof/leerplannen>

De leerplannen en het afgestemde lesprogramma van 7BSO Veiligheidsberoepen, zowel in het gemeenschapsonderwijs²⁹ als het vrij onderwijs³⁰ bestaan uit algemene en vakspecifieke opleidingsonderdelen, die conform zijn aan het KB van 23/05/2018*³¹.

Onder de vakspecifieke opleidingsonderdelen is het vak Veiligheidstechnieken opgenomen. Veiligheidstechnieken clustert de vakken communicatieve vaardigheden, psychologische conflicthantering, bewakingsrecht, recht, cultuurinzicht en diversiteit, EHBO, deontologie, private en publieke veiligheid. Daarnaast zijn er de algemene opleidingsonderdelen zoals de taalvakken (Nederlands, Frans en Engels), levensbeschouwing/godsdienst, lichamelijke opvoeding/sport en Project Algemene Vakken.

Het vak WPL is opgenomen in beide leerplannen. Doch merken we een nuanceverschil qua invulling van de term bij beide onderwijsnetten. Waar het GO! Pro het accent legt op het aanleren en toepassen van competenties in concrete werksituaties op een kwaliteitsvolle manier, legt het VVKSO het accent op het kennismaken met de verschillende tewerkstellingsmogelijkheden binnen de veiligheidssector.

Het secundair beroepsonderwijs is sterk praktijkgericht³² vandaar het belangrijk is dat onderwijs nauw aansluit bij het werkveld en een goede implementatie van WPL tijdens de opleiding.

Nederland

Nederland is met zijn tweejarige MBO2 (Middelbaar BeroepsOnderwijs)-opleiding Beveiligger (NQF2), naar analogie van de Vlaamse éénjarige beroepsspecialisatie opleiding Veiligheidsberoepen, een inspirerend voorbeeld als het gaat over stage, de klassieke vorm van werkplekleren. In de opleiding zit stage vervat en is aldus wettelijk geregeld.

Bij de opleiding Beveiligger bevindt de leerling zich op een Beroeps Opleidende Leerweg (BOL), vergelijkbaar met BSO in regulier voltijds Vlaamse onderwijs, waarbij de leerling het grootste deel van de opleiding op school te vinden is, stage loopt bij een bedrijf of organisatie en het juridische statuut van een leerling/leerling heeft.

²⁹ GO! Pro (2011) Leerplan Veiligheidsberoepen BSO 2011/030, Brussel. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van file:///C:/Users/merensma/Documents/project%20Skills%20Navigator/WP4/Piloot%20_%20Bewakingssector%20_%20SO%20_%20WPL/leerplannen/leerplan_VB_GO_2011.pdf

³⁰ Katholiek Onderwijs Vlaanderen (2018, september) Leerplan Veiligheidsberoepen Specialisatiejaar BSO D/2018/13.758/023, Brussel. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <http://ond.vvkso-ict.com/leerplannen/doc/Veiligheidsberoepen-2018-023.pdf>

³¹ KB van 23/05/2018 betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding, -ervaring en -bekwaamheid en inzake het psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende, uitvoerende of commerciële functie in een bewakingsonderneming, interne bewakingsdienst of opleidingsinstelling en de organisatie ervan. Geraadpleegd op juni 2020 van https://www.besafe.be/sites/default/files/2018-09/ar_kb_formation_gardiennage_opleiding_bewaking_23-05-18-_mb_bs_18-06-18.pdf

³² Belgische Federale Overheidsdiensten (z.d) Aanbod secundair onderwijs. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van https://www.belgium.be/nl/Leren/onderwijs/secundair_onderwijs/onderwijsaanbod

De opleiding Beveiligger MBO2 kan ook via een Beroeps Begeleidende Leerweg gevolgd worden, waarbij de leerling 20% op school vertoeft en 80% op het werk. De leerling heeft een arbeidsovereenkomst met een werkgever, een erkend bedrijf en volgt daarnaast een dag in de week les. Dit opleidingstraject is vergelijkbaar met het stelsel van leren en werken binnen het Vlaams Algemeen Secundair Onderwijs.

De opleiding Beveiligger, via BOL-traject, valt onder het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De leerling legt een beroepsgericht theorie- en praktijkexamen af, die door de Stichting Vakexamens voor de Particuliere Beveiligingsorganisatie (SVPB) worden afgenomen. Een MBO-school kan voor de beroepsgerichte examens een Praktijk Examen Centrum (PEC) inrichten. Dat betekent dat het praktijkexamen in de opleidingsinstantie kan afgelegd worden. Voor het beroepsgerichte theorie-examen gaat de leerling sowieso naar de SVPB.

De SVPB neemt als enige examenorganisatie examens af voor een aantal beveiligingsdiploma's en certificaten die zijn opgenomen als opleidingseisen in de Regeling particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Ministerie van Veiligheid en Justitie).³³

Na het slagen in de beroepsgerichte theorie en praktijkexamens behaalt de leerling Beveiligger het officiële diploma MBO Beveiligger en een erkend branchecertificaat beveiliging B.

In tabel 10 'Vergelijking onderwijstraject Beveiligger MBO2 BOL en 7BSO Veiligheidsberoepen' worden de verschillen in het **onderwijstraject** in het regulier onderwijs in Vlaanderen en Nederland voor het behalen van basisattest 'bewakingsagent' opgeleest³⁴.

³³ Regeling particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (2019, april 1) Geraadpleegd op 14 juni 2020, op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0010256/2019-04-01>

³⁴ We raadpleegden volgende bronnen voor het opstellen van de vergelijkende tabel:

- Inspectie van het onderwijs – Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (z.d) Onderwijstijd in het middelbaar beroepsonderwijs <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijstijd/onderwijstijd-in-het-middelbaar-beroepsonderwijs>
- Koninklijk besluit betreffende de vereisten inzake beroepsopleiding, -ervaring en -bekwaamheid en inzake het psychotechnisch onderzoek voor het uitoefenen van een leidinggevende, uitvoerende of commerciële functie in een bewakingsonderneming, interne bewakingsdienst of opleidingsinstelling en de organisatie goederenbewaking en persoonscontrole met uitzondering van mobiele bewaking en bewaking in café- en dansgelegenheden en winkelininspecteur ervan (2018, 13 mei) geraadpleegd op 14 juni 2020 van http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2018052311
- IBZ Veiligheid en Preventie (z.d) Veelgestelde vragen over private veiligheid. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://www.besafe.be/nl/vigilis/faq/veelgestelde-vragen-over-private-veiligheid>
- IBZ (z.d) Veiligheidsberoepen. De bewakingsagent. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van https://www.besafe.be/sites/default/files/2019-02/agent_de_gardiennage_nl_web.pdf
- MBO Start (z.d) MBO opleidingen. Wat is belangrijk? Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://www.mbostart.nl/mboopleidingen/>
- Opleiding.com (z.d) MBO. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://opleiding.com/informatie/mbo/>
- ROC Nederland (z.d) Beveiligger. Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://www.roc.nl/default.php?fr=details&id=3607>
- SVPB (z.d) Beveiligger (Crebo 25407) Geraadpleegd op 14 juni 2020 van <https://www.svpb.nl/examen/beveiligger-25407/>

	Beveiliger MBO2 - BOL	7BSO Veiligheidsberoepen
Opleidingscategorie	Basisberoepsopleiding	Beroepsspecialisatie--opleiding
Opleidingsduurtijd	1 à 2 jaren	1 jaar
Theoretische vorming	1250 uren van totaal 2000 opleidingsuren	139 uren gericht op bewakingsagent
Beroepsgerichte praktijk?	Ja, stage – met min. 450 en max.750 uren van de totaal 2000 opleidingsuren	Ja, WPL - 4 uren per week
Uitstroom	Beveiliger in private en publieke organisaties	<ul style="list-style-type: none"> • Voetbalsteward • Gemeenschapswacht • Bewakingsagent
Doorstroom	MBO3-opleiding <ul style="list-style-type: none"> • Coördinator beveiliging • Handhaver toezicht en veiligheid 	Verdere specialisaties binnen een bewakingsonderneming erkende opleidingsinstantie
Leeftijd leerling	min. 16 jaar	min. 17 jaar
Onderwijskwalificatie	Officiële diploma MBO Beveiliger	Diploma secundair onderwijs
Kwalificatieniveau	NQF2	VKS4
Veiligheidsscreening	Afdeling Bijzondere Wetten van de politie	FOD Binnenlandse Zaken

Examen beroepsgerichte praktijk	School (PEC) of SVPB	/
Examen beroepsgerichte theorie	SVPB	School en Selor - FOD Binnenlandse Zaken

Algemene toelatingsvoorwaarden:

Diploma VMBO basisberoepsgerichte leerweg of; Diploma MBO entreeopleiding (niveau 1)	Diploma SO of; Studiegetuigschrift van het 2de leerjaar van de 3de graad van het SO. met toelating van klassenraad
---	---

Extra toelatingsvoorwaarden:

Bij aanvang van de stage: Een VOG (Verklaring Omtrent Gedrag) van je geboortegemeente als je korter dan 8 jaar in Nederland woont Geen strafblad of justitieel verleden	Bij aanvang van de studie: Blanco strafblad Identiteitsdocument als onderdaan van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte (EER) of Zwitserland en hoofdverblijfplaats hebben in 1 van deze landen.
---	--

Beroepskwalificatie:

Certificaat beveiliging B	<ul style="list-style-type: none"> • Algemeen bekwaamheids-attest bewakingsagent; • Attest voetbalsteward; • Attest gemeenschapswacht; • Attest Bedrijfseerstehulp
---------------------------	--

Tabel 10: Vergelijking Onderwijstraject Beveiligger MBO2-BOL en 7BSO Veiligheidsberoepen

Bijlage 2: Hulpmiddelen bij het opstellen van een goede vraag

Stappenplan probleemstelling³⁵

Femke IJsseldijk
 www.nieuwemuze.nl

Dit stappenplan is gebaseerd op de vragen die Roozenburg en Eekels gebruiken ter definitie van een probleemstelling. Roozenburg, N.F.M. en Eekels, J.: Produktontwerpen, structuur en methoden. Utrecht: Uitgeverij Lemma B.B., 1995

³⁵ Nieuwe Muze (z.d.). Stappenplan probleemstelling.webversie. Geraadpleegd op 14 juni 2020, van <https://www.nieuwemuze.nl/2017/05/infographic-maken/stappenplan-probleemstelling-webversie-2/>

Stappenplan om een ethisch dilemma te analyseren³⁶

Workshop Beroepsethiek en kwaliteit / Regiobijeenkomsten MOgroep / De Nieuwe Kwaliteitskoers

In de (NVMW-)Workshop *Beroepsethiek en kwaliteit* oefenden de deelnemers om bewust(er) afwegingen te maken bij morele dilemma's. Hoe bewuster je die afwegingen maakt, des te meer neemt de kwaliteit van de (methodische) beslismomenten toe. Het 'Stappenplan' om een ethisch dilemma te analyseren biedt elke sociaal werker daarbij gestructureerde ondersteuning. Na het behandelen van alle stappen kun je zeggen dat er 'professioneel verantwoord' is gehandeld. Los van de uiteindelijke beslissing.

Stappenplan om een ethisch dilemma (= conflict van waarden) te analyseren:

Fase 1: de situatie en het dilemma

1. wat is precies de situatie?
2. wat zijn de ethische dilemma's? En waarom en voor wie?
3. heb je voldoende feitenkennis? Is het dossier voldoende duidelijk en heb je duidelijk onderscheid gemaakt tussen *feitelijke* -, *normatieve* - en *subjectieve* beweringen?
Onder *subjectieve* beweringen vallen ook 'onderbuikgevoelens' of emoties. Je daarvan bewust(er) te zijn – en die tijdens moreel beraad te kunnen ventileren! – is belangrijk. Ook om deze beter te onderscheiden van feiten.

Fase 2: de analyse

4. wat zijn jouw *handelingsmogelijkheden*; wat zijn daar de *voor- en nadelen* van?
(let op *wettelijke kaders* + *professionele richtlijnen*)
Noot: het is belangrijk om al brainstormend zoveel mogelijk handelingsmogelijkheden te inventariseren.
5. welke *waarden* en *normen* spelen een rol in dit dilemma? Voor jou en voor betrokkenen?
6. welke *belangen* spelen een rol in dit dilemma? Voor jou en voor betrokkenen?
7. welke *artikelen* van de *beroepscode* spelen een rol in dit dilemma? Wat zeggen ze over dit dilemma? (vaak veel meer dan wordt verondersteld)

Fase 3: de besluitvorming

8. welke *rangorde* van waarden & normen en belangen stel je vast?
9. naar welke *beslissing* neig je (wat weegt het zwaarst?) en hoe is deze beslissing te verantwoorden?
  - welke *alternatieven* zijn er en heb je die voldoende meegewogen?
  - als het mij zelf betrof, zou ik de oplossing kunnen accepteren? (*principe van wederkerigheid*)
  - zou je andere cliënten op dezelfde wijze behandelen? (*principe van gelijkheid*)
  - heb je voldoende overlegd met collega's? (*moreel beraad*)
10. wat is je besluit? *Verantwoord je besluit/handelen tegenover de cliënt.*

Natuurlijk ga je niet bij alle casussen met het *Stappenplan* aan de slag. Bij moeilijke morele vragen en dilemma's is dit echter wel aan te bevelen. Door alle aspecten van het *Stappenplan* in een moreel beraad bewust te bespreken en ook (geanonimiseerd) vast te leggen krijg je *houvast* en *efficiency* voor de dagelijkse praktijk met vergelijkbare casussen (*moresprudentie*). Het vereist oefening om de stappen tot een automatisme in eigen denken en handelen en van moreel beraad te maken. In de workshops (oriënterend) en trainingen (uitgebreid) van de NVMW/BPSW wordt geoefend met dit *Stappenplan*. De workshops en trainingen kunnen *incompany* worden aangevraagd (zie bijlage).

Advies:

1. Houd *moreel beraad* en word je bewust van de ethische afwegingen die je onbewust al maakt
2. Ga werken met het *Stappenplan* om een ethisch dilemma te analyseren
3. Verzamel (samen) leerzame casussen (met alle afwegingen uit het *Stappenplan*) in een digitale databank: *moresprudentie*
4. Bespreek *consequenties* van de professionele autonomie binnen de organisatie en maak afspraken in een '*Professioneel Statuut*'
5. Lees meer over *beroepsethiek*: je beroepstrots neemt toe! Meer oriëntatie op *beroepsethiek* is nodig om de *Beroepscode* serieus te kunnen nemen! 'Een morele plicht', zegt die code ook.

Informatie/vragen aan de workshopleider (& NVMW-trainer): Jaap Buitink www.buitinkbeleidsadvies.nl/ / jbuitink@xs4all.nl
Informatie over workshops en trainingen, beroepscode of de beroepsvereniging: www.bpsw.nl

³⁶ Sociaal Werk Nederland (z.d). Stappenplan om een ethisch dilemma te analyseren. Geraadpleegd op 14 juni 2020, van <https://www.sociaalwerknederland.nl>

Bijlage 3: Vragenlijst evaluatie leerlingen

1. Demografische gegevens

1.1 Geslacht:

- Man
- Vrouw
- X

1.2 Leeftijd: _____

1.3 Wat is jouw vooropleiding?: _____

1.4 In welke gemeente/stad woon je? Vul de postcode in: _____

1.5 Op welke school volg je 7BSO Veiligheidsberoepen?

- 1.5.1 GO! Lyceum Gent
- 1.5.2 IVV Gent

2. Algemene informatie over de opleiding 7BSO Veiligheidsberoepen

2.1 Hoe ben je op de hoogte gekomen van deze opleiding (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 2.1.1 CLB
- 2.1.2 Informatiebrochure
- 2.1.3 Internet
- 2.1.4 Doorstroming vorige opleiding
- 2.1.5 Via kennissen en/of vrienden en/of familie
- 2.1.6 Andere: _____

2.2 Waarom heb je voor deze opleiding gekozen (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 2.2.1 Werkzekerheid
- 2.2.2 Interesse voor de bewakingssector
- 2.2.3 Inhoud van de job
- 2.2.4 Ik ken iemand in de sector die mij gemotiveerd heeft om de opleiding te volgen
- 2.2.5 Andere: _____

2.3 Waar zou je graag werken binnen de private veiligheidssector? (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 2.3.1 Kantoorbewaking (office guards)
- 2.3.2 Receptiediensten (receptie en onthaal)
- 2.3.3 Winkelbewaking (retail)
- 2.3.4 Mobiele bewaking (patrouilleren en responsinterventies)
- 2.3.5 Bewaking op afstand (post vatten in de controlekamer)
- 2.3.6 VIP bewaking (bewaking van bijzondere of beroemde personen)
- 2.3.7 Consortiumbewaking (bewaking voor verschillende bedrijven in eenzelfde bedrijfzone)

- 2.3.8 Evenementbeveiliging en bewaking van publieke omgevingen
- 2.3.9 Parkeercontroles
- 2.3.10 Maritieme bewaking (bewaking binnen havengebied)
- 2.3.11 Luchthavenbewaking (bewaking binnen een vlieghaven o.a. bagagecheck)
- 2.3.12 Particuliere bewaking (camerabewaking, alarminstallatie bij privépersonen en interventies)
- 2.3.13 Brand- en veiligheidswacht (minimaliseren van brandgevaar en volgens voorschriften handelen in geval van noodsituaties bij een bedrijf)
- 2.3.14 Toegangscontrole
- 2.3.15 Bewaking met behulp van honden
- 2.3.16 Diplomatische veiligheidsopdrachten (bewaking van internationale instellingen, ministeries en ambassades)
- 2.3.17 Drone-bewaking/mobiele camera's
- 2.3.18 Geldtransportbewaking
- 2.3.19 Erfgoedbewaking (toezicht houden in musea)
- 2.3.20 Andere: vul in _____

3. Werkbezoek

3.1 Heb je aan de twee verplichte werkbezoeken deelgenomen:

- 3.1.1 Ja, ik heb aan de twee verplichte werkbezoeken deelgenomen
- 3.1.2 Neen, ik heb slechts aan één werkbezoek deelgenomen
  - 3.1.2.1 Motiveer waarom: _____
  - 3.1.3 Neen, ik heb aan geen enkel werkbezoek deelgenomen
    - 3.1.3.1 Motiveer waarom: _____

3.2 Aan welke werkbezoeken heb je deelgenomen (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 3.2.1 22/10/2019 Trigion/Mobiliteitsbedrijf Stad Gent (parkeerwacht) – GO! Lyceum
- 3.2.2 22/10/2019 Securitas/Volvo Cars – GO! Lyceum
- 3.2.3 05/11/2019 SERIS Security/Volvo Trucks – IVV
- 3.2.4 26/11/2019 SERIS Security/Volvo Trucks – GO! Lyceum
- 3.2.5 17/12/2019 SERIS Security /Eastman Chemical company Gent – IVV
- 3.2.6 03/03/22020 SERIS Security /Eastman Chemical company Gent – GO! Lyceum
- 3.2.7 16/03/2020 Securitas/Volvo Cars – IVV
- 3.2.8 17/03/2020 Trigion/Mobiliteitsbedrijf Stad Gent (parkeerwacht) – IVV
- 3.2.9 02/04/2020 Trigion/Dubai Ports World-Haven van Antwerpen – GO! Lyceum
- 3.2.10 .... Nog ter aanvulling

3.3 Welke van de onderstaande leerdoelstellingen zijn aan bod gekomen tijdens het werkbezoek (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 3.3.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
- 3.3.2 Kennis over de werking van een bewakingsonderneming (bijvoorbeeld SERIS Security, Securitas, Trigion enz.)

- 3.3.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)
- 3.3.4 Kennis over de klanten van de bewakingssector (= de bedrijven die je bezocht hebt en waarvoor de bewakingsonderneming opdrachten uitvoert)
- 3.3.5 Andere: _____

3.4 Bereidt het werkbezoek je voor op een job in de bewakingssector?

- 3.4.1 Ja. Motiveer: _____
- 3.4.2 Neen. Motiveer: _____

4. Casusvraag

4.1 Heb je deelgenomen aan de casusvraag binnen het werkbezoek?

- 4.1.1 Ja.
- 4.1.2 Neen. Waarom niet? _____

4.2 Aan welk opleidingsonderdeel was je casusvraag gelinkt (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 4.2.1 Recht
- 4.2.2 Bewakingsrecht
- 4.2.3 Communicatieve vaardigheden
- 4.2.4 Psychologische conflicthantering
- 4.2.5 Cultuurinzicht en diversiteit
- 4.2.6 EHBO
- 4.2.7 Deontologie
- 4.2.8 Private veiligheid
- 4.2.9 Publieke veiligheid
- 4.2.10 Taalvak Nederlands
- 4.2.11 Taalvak Frans
- 4.2.12 Taalvak Engels
- 4.2.13 Andere: _____

4.3 Welke van de onderstaande leerdoelstellingen zijn aan bod gekomen in de casusvraag (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 4.3.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
- 4.3.2 Kennis over de werking van een bewakingsonderneming (bijvoorbeeld SERIS Security, Securitas, Trigion enz.)
- 4.3.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)
- 4.3.4 Kennis over de klanten van de bewakingssector (= de bedrijven die je bezocht hebt en waarvoor de bewakingsonderneming opdrachten uitvoert)

4.3.5 Andere: _____

4.4 Bereidt de casusvraag je voor op een job in de bewakingssector?

4.4.1 Ja. Motiveer: _____

4.4.2 Neen. Motiveer: _____

5. Werkpleklerin (= werkbezoek en casusvraag bij een bewakingsonderneming en haar klant) en suggesties voor de toekomst

5.1 Bereidt het werkpleklerin je voldoende voor op een job in de bewakingssector?

5.1.1 Ja. Motiveer: _____

5.1.2 Neen. Motiveer: _____

5.2 Op basis van het werkpleklerin kan ik mij vinden in de volgende stellingen (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

5.2.1 Ik ben gemotiveerd om een job te vinden in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.2.2 Ik heb voldoende inzicht verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.2.3 Ik heb voldoende kennis verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.2.4 Ik ben tevreden dat ik heb deelgenomen aan werkpleklerin (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.2.5 Tijdens het werkpleklerin heb ik voldoende praktijkervaring opgedaan (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.2.6 Tijdens het werkpleklerin heb ik datgene wat ik in de klas heb geleerd kunnen toepassen in de praktijk (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

5.3 Wat zijn volgens jou de sterktes van het werkpleklerin?

_____

5.4 Wat kan er volgens jou verbeteren in het werkpleklerin?

_____

Bedankt voor je medewerking!

Bijlage 4: Vragenlijst evaluatie bewakingsondernemingen

1. Algemene informatie

1.1 **Functie:** _____

1.2 **Welke bewakingsonderneming:** _

- 1.2.1 Securitas
- 1.2.2 SERIS Security
- 1.2.3 Trigion

1.3 **Welke segmenten zijn :**

- operationeel in jullie bewakingsonderneming? (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?
- aan bod gekomen tijdens het werkplekleren – Bewaking op de werkvloer ? (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?
- zijn het meest vertegenwoordigd in jullie vacatures? (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)

- 1.3.1 Kantoorbewaking (office guards)
- 1.3.2 Receptiediensten (receptie en onthaal)
- 1.3.3 Winkelbewaking (retail)
- 1.3.4 Mobiele bewaking (patrouilleren en responsinterventies)
- 1.3.5 Bewaking op afstand (post vatten in de controlekamer)
- 1.3.6 VIP bewaking (bewaking van bijzondere of beroemde personen)
- 1.3.7 Consortiumbewaking (bewaking voor verschillende bedrijven in eenzelfde bedrijvenzone)
- 1.3.8 Evenementbeveiliging en bewaking van publieke omgevingen
- 1.3.9 Parkeercontroles
- 1.3.10 Maritieme bewaking (bewaking binnen havengebied)
- 1.3.11 Luchthavenbewaking (bewaking binnen een vlieghaven o.a. bagagecheck)
- 1.3.12 Particuliere bewaking (camerabewaking, alarminstallatie bij privépersonen en interventies)
- 1.3.13 Brand- en veiligheidswacht (minimaliseren van brandgevaar en volgens voorschriften handelen in geval van noodsituaties bij een bedrijf)
- 1.3.14 Toegangscontrole
- 1.3.15 Bewaking met behulp van honden
- 1.3.16 Diplomatische veiligheidsopdrachten (bewaking van internationale instellingen, ministeries en ambassades)
- 1.3.17 Drone-bewaking/mobiele camera's
- 1.3.18 Geldtransportbewaking
- 1.3.19 Erfgoedbewaking (toezicht houden in musea)
- 1.3.20 Andere

1.4 **Is jullie contact met de scholen vlot verlopen?**

- Ja - motiveer
- Neen - motiveer

1.5 **Hoe verliep het contact met de scholen ter voorbereiding van het WPL?**

zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

1.5.1 **Motiveer**

1.6 **Hebben jullie vooraf de leerdoelstellingen afgestemd met de scholen?**

- Ja - motiveer
- Neen – motiveer

1.7 Hoe verliep het contact met de scholen voor evaluatie-feedback na het werkbezoek?

zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

1.7.1 Motiveer je antwoord

2. Werkbezoek

2.1 Welke van de onderstaande leerdoelstellingen zijn aan bod gekomen tijdens het werkbezoek (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 2.1.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
- 2.1.2 Kennis over de werking van jullie bewakingsonderneming
- 2.1.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)
- 2.1.4 Kennis over jullie klant van uw bewakingsonderneming (= de bedrijven waar de werkbezoeken doorgingen en waarvoor jullie opdrachten uitvoeren)
- 2.1.5 Andere: _____
- 2.1.5.1 Motiveer

2.2 Bereidt het werkbezoek de leerling voor op een job in de bewakingssector?

- 2.2.1 Ja. Motiveer: _____
- 2.2.2 Neen. Motiveer: _____

2.3 Suggesties voor verbeteringen i.f.v. het werkbezoek?

_____

3. Casusvraag

3.1 Boden jullie een casusvraag aan binnen het werkbezoek?

- 3.1.1 Ja.
- 3.1.2 Neen. Waarom niet? _____

3.2 Aan welke opleidingsonderdelen was jullie casusvraag gelinkt (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 3.2.1 Recht
- 3.2.2 Bewakingsrecht
- 3.2.3 Communicatieve vaardigheden
- 3.2.4 Psychologische conflicthantering
- 3.2.5 Cultuurinzicht en diversiteit
- 3.2.6 EHBO
- 3.2.7 Deontologie
- 3.2.8 Private veiligheid
- 3.2.9 Publieke veiligheid
- 3.2.10 Taalvak Nederlands
- 3.2.11 Taalvak Frans
- 3.2.12 Taalvak Engels
- 3.2.13 Andere: _____

3.2.13.1 **Motiveer waarom**

3.3 **Welke van de onderstaande leerdoelstellingen zijn aan bod gekomen in de casusvraag (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?**

- 3.3.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
- 3.3.2 Kennis over de werking van jullie bewakingsonderneming
- 3.3.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)
- 3.3.4 Kennis over jullie klant van uw bewakingsonderneming (= de bedrijven waar de werkbezoeken doorgingen en waarvoor jullie opdrachten uitvoeren)
- 3.3.5 Andere: _____
- 3.3.5.1 **Motiveer waarom**

3.4 **Bereidt de casusvraag de leerling voor op een job in de bewakingssector?**

- 3.4.1 Ja. Motiveer: _____
- 3.4.2 Neen. Motiveer: _____

4.5. **Suggesties voor verbeteringen i.f.v. casusvraag?**

---

4. **Werkplekieren en suggesties voor de toekomst**

4.1 **Hoe verliep het WPL (werkbezoek en het oplossen van de casusvragen) voor uw organisatie?** zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

4.1.1 **Motiveer je antwoord**

4.2 **Bereidt het werkplekieren de leerlingen voldoende voor op een job in de bewakingssector?**

- 4.2.1 Ja. Motiveer: _____
- 4.2.2 Neen. Motiveer: _____

4.3 **Op basis van het werkplekieren kan ik mij vinden in de volgende stellingen (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):**

- 4.3.1 De leerlingen zijn gemotiveerd om een job te vinden in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.3.2 De leerlingen hebben voldoende inzicht verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.3.3 Ik ben tevreden dat onze bewakingsonderneming heeft deelgenomen aan werkplekieren (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.3.4 Tijdens het werkplekieren hebben de leerlingen voldoende praktijkervaring opgedaan (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.3.5 Tijdens het werkplekieren hebben de leerlingen datgene wat ze in de klas hebben geleerd kunnen toepassen in de praktijk (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.3.6 De leerlingen hebben voldoende kennis verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

4.4 Wat zijn volgens jou de voordelen van het werkplekleren voor jullie bewakingsonderneming?

4.5 Wat zijn volgens jou de voordelen van het werkplekleren voor de scholen?

4.6 Wat kan er volgens jouw bewakingsonderneming verbeteren in het werkplekleren?

Bedankt voor je medewerking!

Bijlage 5: Vragenlijst evaluatie scholen

1. Algemene informatie

1.1 **Functie:** _____

1.2 **Welke school:** _____

1.2.1 GO! Lyceum Gent

1.2.2 IVV Gent

1.3 **Praktijk – Aantal WPL-uren per week:** _____

1.4 **Hoeveel uren WPL zijn naar private veiligheidssector gegaan dit schooljaar?**

Aantal uren: _____

1.5 **Zijn deze uren WPL voor private veiligheidssector voldoende geweest?**

Ja - motiveer

Neen - motiveer

1.6 **Is jullie contact met de bewakingsondernemingen over het algemeen vlot verlopen?**

Ja - motiveer

Neen - motiveer

1.7 **Hoe verliep het contact met de bewakingsondernemingen ter voorbereiding van het WPL?** zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

1.7.1 **Motiveer**

1.8 **Hebben jullie vooraf de leerdoelstellingen van het werplekieren afgestemd met de bewakingsondernemingen?**

Ja - motiveer

Neen – motiveer

1.9 **Hoe verliep het contact met de bewakingsondernemingen in functie van de (tussentijdse) evaluatie na het werkbezoek?**

zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

1.9.1 **Motiveer**

2. Werkbezoek

2.1 **Voor het bereiken van welke leerdoelstellingen levert het werkbezoek een reële meerwaarde (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?**

2.1.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent

2.1.2 Kennis over de werking van jullie bewakingsonderneming

2.1.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)

2.1.4 Kennis over jullie klant van uw bewakingsonderneming (= de bedrijven waar de werkbezoeken doorgingen en waarvoor jullie opdrachten uitvoeren)

2.1.5 Andere: _____

2.1.5.1 Motiveer

2.2 Werd de casusvraag na het werkbezoek besproken en geëvalueerd met de leerlingen?

2.2.1 Ja. Tijdens welke opleidingsonderdelen? _____

2.2.2 Neen. Waarom niet? _____

2.3 Bereidt het werkbezoek de leerling voor op een job in de bewakingssector?

2.3.1 Ja. Motiveer: _____

2.3.2 Neen. Motiveer: _____

2.4 Suggesties voor verbeteringen i.f.v. het werkbezoek?

_____

3. Casusvraag

3.1 Voor welke vakken levert de casusvraag een reële meerwaarde (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 3.1.1 Recht
- 3.1.2 Bewakingsrecht
- 3.1.3 Communicatieve vaardigheden
- 3.1.4 Psychologische conflicthantering
- 3.1.5 Cultuurinzicht en diversiteit
- 3.1.6 EHBO
- 3.1.7 Deontologie
- 3.1.8 Private veiligheid
- 3.1.9 Publieke veiligheid
- 3.1.10 Taalvak Nederlands
- 3.1.11 Taalvak Frans
- 3.1.12 Taalvak Engels
- 3.1.13 Andere: _____
- 3.1.13.1 Motiveer

3.2 Voor het bereiken van welke leerdoelstellingen levert de casusvraag een reële meerwaarde (meerdere antwoordcategorieën mogelijk)?

- 3.2.1 Overzicht van het takenpakket van de bewakingsagent
- 3.2.2 Kennis over de werking van jullie bewakingsonderneming
- 3.2.3 Kennis over de bewakingssector (brandwacht, toegangscontrole, wapendracht, geldtransport, enz...)
- 3.2.4 Kennis over jullie klant van uw bewakingsonderneming (= de bedrijven waar de werkbezoeken doorgingen en waarvoor jullie opdrachten uitvoeren)
- 3.2.5 Andere: _____
- 3.2.5.1 Motiveer

3.3 Werd het werkbezoek besproken en geëvalueerd met de leerlingen?

3.3.1 Ja. Tijdens welke opleidingsonderdelen _____

3.3.2 Neen. Waarom niet? _____

3.4 Bereidt de casusvraag de leerling voor op een job in de bewakingssector?

3.4.1 Ja. Motiveer: _____

3.4.2 Neen. Motiveer: _____

4.5. Suggesties voor verbeteringen i.f.v. de casusvraag?

---

4. Werkplekieren (WPL) en suggesties voor de toekomst

4.1 Hoe verliep het WPL (werkbezoek en het oplossen van de casusvragen) voor de leerlingen?

zeer goed / goed / redelijk goed / enigszins goed/ niet goed

4.1.1 Motiveer

4.2 Op basis van het werkplekieren kan ik mij vinden in de volgende stellingen (meerdere antwoordcategorieën mogelijk):

- 4.2.1 De leerlingen zijn gemotiveerd om een job te vinden in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.2.2 De leerlingen hebben voldoende inzicht verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.2.3 Ik ben tevreden dat onze school heeft deelgenomen aan werkplekieren (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.2.4 Tijdens het werkplekieren hebben de leerlingen voldoende praktijkervaring opgedaan (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.2.5 Tijdens het werkplekieren hebben de leerlingen datgene wat ze in de klas hebben geleerd kunnen toepassen in de praktijk (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)
- 4.2.6 De leerlingen hebben voldoende kennis verworven om aan de slag te gaan in de bewakingssector (Helemaal eens – eerder eens – neutraal – eerder oneens – helemaal niet eens)

4.3 Wat zijn volgens u de voordelen van het werkplekieren voor de bewakingsondernemingen?

4.4 Wat zijn volgens u de voordelen van het werkplekieren voor uw onderwijsinstelling?

4.5 Wat kan er volgens u voor uw school verbeteren in het werkplekieren ?

Bedankt voor je medewerking!

In samenwerking met:

Met steun van:

Project 'Skills Navigator' is gefinancierd binnen het Interreg V programma Vlaanderen-Nederland, het grensoverschrijdend samenwerkingsprogramma met financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Meer info: www.grensregio.eu